

PUNJAB PUBLIC SERVICE COMMISSION

**Objective Type Test (October-2017) for Recruitment of PCS (Executive Branch)
Register A-II & C in the Department of Personnel, Government of Punjab**

READ INSTRUCTIONS BEFORE FILLING ANY DETAILS OR ATTEMPTING TO ANSWER THE QUESTIONS.

Candidate's Name _____

Father's Name _____

Date of Birth

DD   MM   YYYY

Category Code*

(*as given in the admit card)

OMR Response Sheet No. _____

Roll No. _____

Candidate's Signature (Please sign in the box)

Question Booklet Set
A
Booklet Series No.

INSTRUCTIONS

<p>1. The candidate shall NOT open this booklet till the time told to do so by the Invigilation Staff. However, in the meantime, the candidate can read these instructions carefully and subsequently fill the appropriate columns given above in CAPITAL letters. The candidate may also fill the relevant columns (other than the columns related to marking responses to the questions) of the Optical Mark Reader (OMR) response sheet, supplied separately.</p>	<p>9. The candidates shall ensure that the responses are marked in correct manner and any adverse impact due to wrong marking of responses would be the responsibility of the respective candidate. The following are some of the examples of wrong marking of responses on the OMR response sheet.</p> <div style="text-align: center;"> </div>
<p>2. Use only blue or black ball point pen to fill the relevant columns on this page. Use of fountain pen may leave smudges which may make the information given by the candidate here illegible.</p> <p>3. The candidate shall be liable for any adverse effect if the information given above is wrong or illegible.</p>	<p>10. The candidates, when allowed to open the question paper booklet, must check the booklet to confirm that the booklet has complete number of pages, the pages printed correctly and there are no blank pages. In case there is any such error in the question paper booklet then the candidate should immediately bring this fact to the notice of the invigilation Staff and obtain a booklet of the same series as given earlier.</p>
<p>4. Before attempting the paper, the candidate must fill all the columns given above on this page and sign at the appropriate place.</p> <p>5. Each candidate is required to attempt 100 questions in 120 minutes, except for orthopaedically/visually impaired candidates, who would be given 40 extra minutes, by marking correct responses on the OMR sheet which would be supplied separately to the candidates.</p>	<p>11. The serial number of the new booklet should be entered in the relevant column of the OMR. The Invigilation Staff must make necessary corrections in their record regarding the change in the serial no. of question booklet.</p>
<p>6. The candidate must write the following on the OMRs sheet: (a) Serial number of OMR sheet supplied to him/her for marking the responses to the questions. (b) Serial number of the question booklet (c) Series of the question booklet. Failure to do so may lead to cancellation of candidature or any other action which the Commission may deem fit.</p>	<p>12. The question paper booklet has 21 pages.</p> <p>13. Each question shall carry three marks.</p>
<p>7. The candidate should darken the appropriate response to the question by completely darkening the appropriate circle/oval according to his/her choice of response i.e. a, b, c or d in the manner shown in the example below.</p> <div style="text-align: center;"> </div>	<p>14. There are four options for each question and the candidate has to mark the MOST APPROPRIATE answer on the OMR response sheet using blue or black ball point pen.</p>
<p>8. Partly darkening the circle/oval on the OMR response sheet or using other symbols such as tick mark or cross would not result in evaluation of the response as the OMR scanner can only interpret the answers by reading the darkened responses in the manner explained in preceding paragraph. Darkening more than one circle/oval as response to a question shall also be considered as wrong answer. The candidates are advised not to erase any marked answer on the OMR sheet as it may lead to double reading of the answer by the scanner.</p>	<p>15. There is no negative marking for wrong answers or questions not attempted by the candidate.</p> <p>16. The translated version of the questions in Punjabi is provided only to facilitate. In case of any doubt, the English version of the question is to be treated final.</p>

1	<p>Who among the following shifted the headquarters of Portuguese from Cochin to Goa?</p> <p>a) Francisco De Almeida b) Nino da Cunha c) Alfonso de Albuquerque d) Rudolfo Aquaviva</p>	1	<p>ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਪੁਰਤਗਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈੱਡ ਕੁਆਟਰ ਕੋਚੀਨ ਤੋਂ ਗੋਆ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ?</p> <p>(a) ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਦਾ ਅਲਮੀਡੋ (b) ਨਿਨੋ ਦਾ ਕੁਨਾਹ (c) ਅਲਫ਼ਾਂਸੋ ਦਾ ਅਲਬੁਕੁਰਕ (d) ਰੋਡਾਲਫੋ ਐਕੁਆਵੀਵਾ</p>																																																																						
2	<p>Which among the following statements is false about Battle of Wandiwash?</p> <p>a) The Third Carnatic war was won by the English on Jan 22, 1760 at Wandiwash. b) General Eyre Coote of the English totally routed the French Army in this war. c) In The Treaty of Paris (1763), French lost all their factories to the English. d) After the Battle of Wandiwash, the French confined themselves to their small enclaves and to Commerce.</p>	2	<p>ਵੰਧੀਵਾਸ਼ ਦੇ ਯੁੱਧ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਗ਼ਲਤ ਹੈ?</p> <p>(a) ਸਿਤੀ 22 ਜਨਵਰੀ, 1760 ਨੂੰ ਵੰਧੀਵਾਸ਼ (Wandiwash) ਵਿਖੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤੀਸਰੀ ਕਰਨਾਟਿਕ (Carnatic) ਲੜਾਈ ਜਿੱਤੀ ਗਈ। (b) ਇਸ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਜਨਰਲ ਆਇਰਕੂਟ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਫਰੈਂਚ ਆਰਮੀ ਨੂੰ ਖਦੇੜਿਆ। (c) 1763 ਈ. ਵਿਚ ਹੋਈ ਪੈਰਿਸ ਸੰਧੀ ਵਿਚ ਫਰਾਂਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀਆਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣੀਆਂ ਪਈਆਂ। (d) ਵੰਧੀਵਾਸ਼ ਦੀ ਲੜਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਫਰਾਂਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਏਨਕਲੇਵਾਂ ਅਤੇ ਵਣਜ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਲਿਆ।</p>																																																																						
3	<p>Match the following:-</p> <table border="0"> <tr> <td>Leaders of the revolt of 1857</td> <td>Centres</td> </tr> <tr> <td>A) Nana Saheb</td> <td>1 Kanpur</td> </tr> <tr> <td>B) Kunwar Singh</td> <td>2 Arrah</td> </tr> <tr> <td>C) Maulvi Ahmadullah</td> <td>3 Faizabad</td> </tr> <tr> <td>D) Khan Bahadur</td> <td>4 Bareilly</td> </tr> </table> <table border="0"> <tr> <td></td> <td>A</td> <td>B</td> <td>C</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>(a)</td> <td>1</td> <td>4</td> <td>3</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>(b)</td> <td>4</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>(c)</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>4</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>(d)</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> </tr> </table>	Leaders of the revolt of 1857	Centres	A) Nana Saheb	1 Kanpur	B) Kunwar Singh	2 Arrah	C) Maulvi Ahmadullah	3 Faizabad	D) Khan Bahadur	4 Bareilly		A	B	C	D	(a)	1	4	3	2	(b)	4	2	3	1	(c)	1	2	4	3	(d)	1	2	3	4	3	<p>ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਮੇਲ ਸਹੀ ਹੈ:</p> <table border="0"> <tr> <td>1857 ਦੇ ਵਿਦਰੋਹ ਦੇ ਆਗੂ</td> <td>ਸੈਂਟਰ</td> </tr> <tr> <td>(A) ਨਾਨਾ ਸਾਹਿਬ</td> <td>1 ਕਾਨਪੁਰ</td> </tr> <tr> <td>(B) ਕੁੰਵਰ ਸਿੰਘ</td> <td>2 ਅਰਾਹ</td> </tr> <tr> <td>(C) ਮੌਲਵੀ ਅਹਿਮਦਉੱਲਾ</td> <td>3 ਫੈਜ਼ਾਬਾਦ</td> </tr> <tr> <td>(D) ਖ਼ਾਨ ਬਹਾਦੁਰ</td> <td>4 ਬਰੇਲੀ</td> </tr> </table> <table border="0"> <tr> <td></td> <td>A</td> <td>B</td> <td>C</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>(a)</td> <td>1</td> <td>4</td> <td>3</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>(b)</td> <td>4</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>(c)</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>4</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>(d)</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> </tr> </table>	1857 ਦੇ ਵਿਦਰੋਹ ਦੇ ਆਗੂ	ਸੈਂਟਰ	(A) ਨਾਨਾ ਸਾਹਿਬ	1 ਕਾਨਪੁਰ	(B) ਕੁੰਵਰ ਸਿੰਘ	2 ਅਰਾਹ	(C) ਮੌਲਵੀ ਅਹਿਮਦਉੱਲਾ	3 ਫੈਜ਼ਾਬਾਦ	(D) ਖ਼ਾਨ ਬਹਾਦੁਰ	4 ਬਰੇਲੀ		A	B	C	D	(a)	1	4	3	2	(b)	4	2	3	1	(c)	1	2	4	3	(d)	1	2	3	4
Leaders of the revolt of 1857	Centres																																																																								
A) Nana Saheb	1 Kanpur																																																																								
B) Kunwar Singh	2 Arrah																																																																								
C) Maulvi Ahmadullah	3 Faizabad																																																																								
D) Khan Bahadur	4 Bareilly																																																																								
	A	B	C	D																																																																					
(a)	1	4	3	2																																																																					
(b)	4	2	3	1																																																																					
(c)	1	2	4	3																																																																					
(d)	1	2	3	4																																																																					
1857 ਦੇ ਵਿਦਰੋਹ ਦੇ ਆਗੂ	ਸੈਂਟਰ																																																																								
(A) ਨਾਨਾ ਸਾਹਿਬ	1 ਕਾਨਪੁਰ																																																																								
(B) ਕੁੰਵਰ ਸਿੰਘ	2 ਅਰਾਹ																																																																								
(C) ਮੌਲਵੀ ਅਹਿਮਦਉੱਲਾ	3 ਫੈਜ਼ਾਬਾਦ																																																																								
(D) ਖ਼ਾਨ ਬਹਾਦੁਰ	4 ਬਰੇਲੀ																																																																								
	A	B	C	D																																																																					
(a)	1	4	3	2																																																																					
(b)	4	2	3	1																																																																					
(c)	1	2	4	3																																																																					
(d)	1	2	3	4																																																																					
4	<p>Match the following:-</p> <table border="0"> <tr> <td>Paper/Journal</td> <td>Founders/Editor</td> </tr> <tr> <td>A) Rast Goftar</td> <td>1 Sisir Kumar Ghosh</td> </tr> <tr> <td>B) Amrita Bazar Patrika</td> <td>2 Barindra Kumar Ghosh</td> </tr> <tr> <td>C) Indian Mirror</td> <td>3 Dadabhai Naoroji</td> </tr> <tr> <td>D) Yugantar</td> <td>4 Devendra Nath Tagore</td> </tr> </table>	Paper/Journal	Founders/Editor	A) Rast Goftar	1 Sisir Kumar Ghosh	B) Amrita Bazar Patrika	2 Barindra Kumar Ghosh	C) Indian Mirror	3 Dadabhai Naoroji	D) Yugantar	4 Devendra Nath Tagore	4	<p>ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਮੇਲ ਕਰੋ:</p> <table border="0"> <tr> <td>ਪੇਪਰ/ਜਰਨਲ</td> <td>ਫਾਊਂਡਰ/ਆਡੀਟਰ</td> </tr> <tr> <td>(A) ਰਾਸਤ ਗੋਫਤਾਰ</td> <td>1 ਸਿਸਿਰ ਕੁਮਾਰ ਘੋਸ਼</td> </tr> <tr> <td>(B) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਬਜ਼ਾਰ ਪਤ੍ਰਿਕਾ</td> <td>2 ਬਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਘੋਸ਼</td> </tr> <tr> <td>(C) ਇੰਡੀਅਨ ਮਿਰਰ</td> <td>3 ਦਾਦਾ ਭਾਈ ਨਾਰੋਜੀ</td> </tr> <tr> <td>(D) ਯੁਗਾਂਤਰ</td> <td>4 ਦੇਵੇਂਦਰ ਨਾਥ ਟੈਗੋਰ</td> </tr> </table>	ਪੇਪਰ/ਜਰਨਲ	ਫਾਊਂਡਰ/ਆਡੀਟਰ	(A) ਰਾਸਤ ਗੋਫਤਾਰ	1 ਸਿਸਿਰ ਕੁਮਾਰ ਘੋਸ਼	(B) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਬਜ਼ਾਰ ਪਤ੍ਰਿਕਾ	2 ਬਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਘੋਸ਼	(C) ਇੰਡੀਅਨ ਮਿਰਰ	3 ਦਾਦਾ ਭਾਈ ਨਾਰੋਜੀ	(D) ਯੁਗਾਂਤਰ	4 ਦੇਵੇਂਦਰ ਨਾਥ ਟੈਗੋਰ																																																		
Paper/Journal	Founders/Editor																																																																								
A) Rast Goftar	1 Sisir Kumar Ghosh																																																																								
B) Amrita Bazar Patrika	2 Barindra Kumar Ghosh																																																																								
C) Indian Mirror	3 Dadabhai Naoroji																																																																								
D) Yugantar	4 Devendra Nath Tagore																																																																								
ਪੇਪਰ/ਜਰਨਲ	ਫਾਊਂਡਰ/ਆਡੀਟਰ																																																																								
(A) ਰਾਸਤ ਗੋਫਤਾਰ	1 ਸਿਸਿਰ ਕੁਮਾਰ ਘੋਸ਼																																																																								
(B) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਬਜ਼ਾਰ ਪਤ੍ਰਿਕਾ	2 ਬਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਘੋਸ਼																																																																								
(C) ਇੰਡੀਅਨ ਮਿਰਰ	3 ਦਾਦਾ ਭਾਈ ਨਾਰੋਜੀ																																																																								
(D) ਯੁਗਾਂਤਰ	4 ਦੇਵੇਂਦਰ ਨਾਥ ਟੈਗੋਰ																																																																								

	<p style="text-align: center;">A B C D</p> <p>(a) 1 2 3 4 (b) 3 1 4 2 (c) 1 3 4 2 (d) 3 2 1 4</p>		<p style="text-align: center;">A B C D</p> <p>(a) 1 2 3 4 (b) 3 1 4 2 (c) 1 3 4 2 (d) 3 2 1 4</p>
5	<p>Who among the following leaders accompanied Mahatma Gandhi during Champaran Satyagraha (1917)?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rajendra Prasad 2. J B Kriplani 3. Indulal Yagnik 4. Narhari Parekh 5. Sardar Patel <p>(a) 1 and 2 only (b) 3 and 5 only (c) 1, 2 and 4 only (d) 1, 2, 3, 4 and 5</p>	5	<p>ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚ ਕਿਹੜੇ ਨੇਤਾ 1917 ਦੇ ਚੰਪਾਰਨ ਸਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਦੌਰਾਨ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਨ?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 ਰਾਜੇਂਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ 2 ਜੇ.ਬੀ.ਕ੍ਰਿਪਲਾਨੀ 3 ਇੰਦੂਲਾਲ ਯਾਗਨਿਕ 4 ਨਰਹਰੀ ਪਾਰਖ 5 ਸਰਦਾਰ ਪਟੇਲ <p>(a) ਸਿਰਫ਼ 1 ਅਤੇ 2 (b) ਸਿਰਫ਼ 3 ਅਤੇ 5 (c) ਸਿਰਫ਼ 1, 2 ਅਤੇ 4 (d) 1, 2, 3, 4 ਅਤੇ 5</p>
6	<p>Who among the following wrote the book 'The Philosophy of the Bomb'?</p> <p>(a) Bhagat Singh (b) Suhbash Chander Bose (c) Batukeshwar Dutt (d) Bhagwati Charan Vohra</p>	6	<p>ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਨੇ 'ਦਾ ਫਿਲਾਸਫੀ ਆਫ਼ ਦਾ ਬੰਬ' ਪੁਸਤਕ ਲਿਖੀ?</p> <p>(a) ਭਗਤ ਸਿੰਘ (b) ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਬੋਸ (c) ਬਟੂਕੇਸ਼ਵਰ ਦੱਤ (d) ਭਗਵਤੀ ਚਰਨ ਵੋਹਰਾ</p>
7	<p>Choose the wrong statements :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mahatma Gandhi attended the first Round Table Conference on behalf of the Congress Party. 2. Civil disobedience movement was withdrawn immediately after the signing of Gandhi-Irwin Pact, 1931. 3. Viceroy Irwin turned down the Gandhiji's demand to commute the death sentence of Bhagat Singh and comrades to life sentence. 4. In March 1931, a special session of Congress was held at Karachi where Gandhi-Irwin Pact was endorsed. <p>(a) 1 only (b) 1 and 2 only (c) 2 and 4 only (d) None of the above</p>	7	<p>ਗ਼ਲਤ ਕਥਨ ਚੁਣੋ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਗੋਲ ਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਭਾਗ ਲਿਆ। 2. ਗਾਂਧੀ ਇਰਵਿਨ ਸੰਧੀ 1931 ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਸਿਵਲ ਡਿਸਓਬੀਡੀਐਂਸ ਮੂਵਮੈਂਟ ਤੁਰੰਤ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਗਈ। 3. ਵਾਇਸ ਰਾਏ ਇਰਵਿਨ ਨੇ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ। 4. ਮਾਰਚ 1931 ਵਿਚ ਕਰਾਚੀ ਵਿਖੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਸ਼ਨ ਆਯੋਜਿਤ ਹੋਇਆ ਜਿੱਥੇ ਗਾਂਧੀ ਇਰਵਿਨ ਸੰਧੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। <p>(a) ਸਿਰਫ਼ 1 (b) ਸਿਰਫ਼ 1 ਅਤੇ 2 (c) ਸਿਰਫ਼ 2 ਅਤੇ 4 (d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ।</p>

8	<p>The first Buddhist Council was held during the reign of _____.</p> <p>(a) Aniruddha (b) Bimbisara (c) Ajat satru (d) Udayabhadra</p>	8	<p>ਪਹਿਲੀ ਬੋਧੀ ਕਾਉਂਸਿਲ,.....ਦੇ ਕਾਰਜ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਆਯੋਜਿਤ ਹੋਈ।</p> <p>(a) ਅਨਿਰੁਧ (b) ਬਿੰਬੀਸਰ (c) ਅਜਾਤ ਸ਼ਤਰੂ (d) ਉਦੈਭੱਧਰ</p>																																																																																					
9	<p>Match list-I with list-II and select the correct answer from the code given below:-</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="text-align: center;">List-I (Monuments)</td> <td style="text-align: center;">List-II (Builder)</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>1 Buland Darwaja (Fatehpuri Sikri)</td> <td>(i) Alauddin Khilji</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>2 Alai Darwaja (Delhi)</td> <td>(ii) Akbar</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>3 Moti Masjid (Delhi)</td> <td>(iii) Shahjahan</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>4 Moti Masjid (Agra)</td> <td>(iv) Aurangzeb</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="text-align: left;">Code</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">4</td> </tr> <tr> <td>(a)</td> <td style="text-align: center;">i</td> <td style="text-align: center;">ii</td> <td style="text-align: center;">iii</td> <td style="text-align: center;">iv</td> </tr> <tr> <td>(b)</td> <td style="text-align: center;">ii</td> <td style="text-align: center;">i</td> <td style="text-align: center;">iv</td> <td style="text-align: center;">iii</td> </tr> <tr> <td>(c)</td> <td style="text-align: center;">i</td> <td style="text-align: center;">ii</td> <td style="text-align: center;">iv</td> <td style="text-align: center;">iii</td> </tr> <tr> <td>(d)</td> <td style="text-align: center;">iv</td> <td style="text-align: center;">i</td> <td style="text-align: center;">iii</td> <td style="text-align: center;">ii</td> </tr> </table>	List-I (Monuments)	List-II (Builder)				1 Buland Darwaja (Fatehpuri Sikri)	(i) Alauddin Khilji				2 Alai Darwaja (Delhi)	(ii) Akbar				3 Moti Masjid (Delhi)	(iii) Shahjahan				4 Moti Masjid (Agra)	(iv) Aurangzeb				Code	1	2	3	4	(a)	i	ii	iii	iv	(b)	ii	i	iv	iii	(c)	i	ii	iv	iii	(d)	iv	i	iii	ii	9	<p>1 ਨੰਬਰ ਲਿਸਟ ਨੂੰ II ਨਾਲ ਮੇਲੋ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁੱਣੋ:</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="text-align: left;">ਸੂਚੀ I (ਸਮਾਰਕ)</td> <td style="text-align: left;">ਸੂਚੀ II (ਬਣਵਾਉਣ ਵਾਲਾ)</td> </tr> <tr> <td>1 ਬੁਲੰਦ ਦਰਵਾਜ਼ਾ (ਫਤਿਹਪੁਰ ਸੀਕਰੀ)</td> <td>(i) ਅਲਾਉਦੀਨ ਖਿਲਜੀ</td> </tr> <tr> <td>2 ਅਲਾਈ ਦਰਵਾਜ਼ਾ (ਦਿੱਲੀ)</td> <td>(ii) ਅਕਬਰ</td> </tr> <tr> <td>3 ਮੋਤੀ ਮਸਜਿਦ (ਦਿੱਲੀ)</td> <td>(iii) ਸ਼ਾਹ ਜਹਾਨ</td> </tr> <tr> <td>4 ਮੋਤੀ ਮਸਜਿਦ (ਆਗਰਾ)</td> <td>(iv) ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ</td> </tr> </table> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="text-align: left;">ਕੋਡ</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">4</td> </tr> <tr> <td>(a)</td> <td style="text-align: center;">i</td> <td style="text-align: center;">ii</td> <td style="text-align: center;">iii</td> <td style="text-align: center;">iv</td> </tr> <tr> <td>(b)</td> <td style="text-align: center;">ii</td> <td style="text-align: center;">i</td> <td style="text-align: center;">iv</td> <td style="text-align: center;">iii</td> </tr> <tr> <td>(c)</td> <td style="text-align: center;">i</td> <td style="text-align: center;">ii</td> <td style="text-align: center;">iv</td> <td style="text-align: center;">iii</td> </tr> <tr> <td>(d)</td> <td style="text-align: center;">iv</td> <td style="text-align: center;">i</td> <td style="text-align: center;">iii</td> <td style="text-align: center;">ii</td> </tr> </table>	ਸੂਚੀ I (ਸਮਾਰਕ)	ਸੂਚੀ II (ਬਣਵਾਉਣ ਵਾਲਾ)	1 ਬੁਲੰਦ ਦਰਵਾਜ਼ਾ (ਫਤਿਹਪੁਰ ਸੀਕਰੀ)	(i) ਅਲਾਉਦੀਨ ਖਿਲਜੀ	2 ਅਲਾਈ ਦਰਵਾਜ਼ਾ (ਦਿੱਲੀ)	(ii) ਅਕਬਰ	3 ਮੋਤੀ ਮਸਜਿਦ (ਦਿੱਲੀ)	(iii) ਸ਼ਾਹ ਜਹਾਨ	4 ਮੋਤੀ ਮਸਜਿਦ (ਆਗਰਾ)	(iv) ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ	ਕੋਡ	1	2	3	4	(a)	i	ii	iii	iv	(b)	ii	i	iv	iii	(c)	i	ii	iv	iii	(d)	iv	i	iii	ii
List-I (Monuments)	List-II (Builder)																																																																																							
1 Buland Darwaja (Fatehpuri Sikri)	(i) Alauddin Khilji																																																																																							
2 Alai Darwaja (Delhi)	(ii) Akbar																																																																																							
3 Moti Masjid (Delhi)	(iii) Shahjahan																																																																																							
4 Moti Masjid (Agra)	(iv) Aurangzeb																																																																																							
Code	1	2	3	4																																																																																				
(a)	i	ii	iii	iv																																																																																				
(b)	ii	i	iv	iii																																																																																				
(c)	i	ii	iv	iii																																																																																				
(d)	iv	i	iii	ii																																																																																				
ਸੂਚੀ I (ਸਮਾਰਕ)	ਸੂਚੀ II (ਬਣਵਾਉਣ ਵਾਲਾ)																																																																																							
1 ਬੁਲੰਦ ਦਰਵਾਜ਼ਾ (ਫਤਿਹਪੁਰ ਸੀਕਰੀ)	(i) ਅਲਾਉਦੀਨ ਖਿਲਜੀ																																																																																							
2 ਅਲਾਈ ਦਰਵਾਜ਼ਾ (ਦਿੱਲੀ)	(ii) ਅਕਬਰ																																																																																							
3 ਮੋਤੀ ਮਸਜਿਦ (ਦਿੱਲੀ)	(iii) ਸ਼ਾਹ ਜਹਾਨ																																																																																							
4 ਮੋਤੀ ਮਸਜਿਦ (ਆਗਰਾ)	(iv) ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ																																																																																							
ਕੋਡ	1	2	3	4																																																																																				
(a)	i	ii	iii	iv																																																																																				
(b)	ii	i	iv	iii																																																																																				
(c)	i	ii	iv	iii																																																																																				
(d)	iv	i	iii	ii																																																																																				
10	<p>Who among the following never became the President of Indian National Congress?</p> <p>(a) B G Tilak (b) G K Gokhale (c) Badruddin Tayabji (d) S C Bose</p>	10	<p>ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਆਗੂ ਕਦੇ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ?</p> <p>(a) ਬੀ.ਜੀ.ਤਿਲਕ (b) ਜੀ.ਕੇ.ਗੋਖਲੇ (c) ਬਦਰੂਦੀਨ ਤਯਾਬਜੀ (d) ਐੱਸ.ਸੀ.ਬੋਸ</p>																																																																																					
11	<p>Who among the following were tried in the 'first INA trials' at Red Fort, Delhi in 1945?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tej Bahadur Sapru 2. Prem Kumar Sehgal 3. Bhulabhai Desai 4. Shah Nawaz Khan 5. Gurbaksh Singh Dhillon <p>(a) 1, 2 and 3 only (b) 1, 3 and 4 only (c) 2, 4 and 5 only (d) 2, 3, 4 and 5 only</p>	11	<p>ਲਾਲ ਕਿਲੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ 1945 ਦੇ 'ਪਹਿਲੇ INA ਟ੍ਰਾਇਲਜ਼' ਦੌਰਾਨ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਈ?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ਤੇਜ ਬਹਾਦੁਰ ਸਪਰੂ 2. ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ ਸਹਿਗਲ 3. ਬੁੱਲਾਭਾਈ ਦੇਸਾਈ 4. ਸ਼ਾਹ ਨਵਾਜ਼ ਖ਼ਾਨ 5. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ <p>(a) ਸਿਰਫ਼ 1, 2 ਅਤੇ 3 (b) ਸਿਰਫ਼ 1, 3 ਅਤੇ 4 (c) ਸਿਰਫ਼ 2, 4 ਅਤੇ 5 (d) ਸਿਰਫ਼ 2, 3, 4 ਅਤੇ 5</p>																																																																																					

12	<p>Which of the following statements are true about the Directive Principles of State Policy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 The Directive Principles are non-justiciable and legally non-enforceable. 2 The 42nd Amendment Act of 1976 added Art 39A to promote equal justice and to provide free legal aid to the poor. 3 The 44th Amendment Act of 1978 added Art. 38 that directs the State to minimise inequalities in income, status, facilities and opportunities. 4 The 97th Amendment Act of 2011 added a new Directive Principle related the Uniform Civil Code (U.C.C.). <p>(a) 1 and 4 only (a) 2 and 3 only (b) 1 and 2 only (c) 1, 2 and 3 only</p>	12	<p>ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਰਾਜ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਿਵ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ਡਾਇਰੈਕਟਿਵ ਸਿਧਾਂਤ ਗੈਰ ਨਿਆਇਯੋਗ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। 2. ਸੰਨ 1976 ਦੇ 42ਵੇਂ ਸੋਧ ਐਕਟ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਨਿਆਂ ਦੇਣ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਲਈ Art. 39 A ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ। 3. ਸੰਨ 1978 ਦੇ 44ਵੇਂ ਸੋਧ ਐਕਟ ਨੇ Art. 38 ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜੋ ਰਾਜ ਨੂੰ ਆਮਦਨ, ਰੁਤਬੇ, ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਮੌਕਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। 4. ਸੰਨ 2011 ਦੇ 97ਵੇਂ ਸੋਧ ਐਕਟ ਨੇ U.C.C ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਿਵ ਸਿਧਾਂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ। <p>(a) ਸਿਰਫ 1 ਅਤੇ 4 (b) ਸਿਰਫ 2 ਅਤੇ 3 (c) ਸਿਰਫ 1 ਅਤੇ 2 (d) ਸਿਰਫ 1, 2 ਅਤੇ 3</p>
13	<p>Which of the following languages was not included by the 92nd Amendment Act of 2003 (in the Eighth Schedule)?</p> <p>(a) Odia (b) Bodo (c) Dongri (d) Maithili</p>	13	<p>ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ 2003 ਦੇ 92ਵੇਂ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਅੱਠਵੇਂ ਸ਼ਡੀਊਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ?</p> <p>(a) ਓਡੀਆ (b) ਬੋਡੋ (c) ਡੋਂਗਰੀ (d) ਮੈਥਲੀ</p>
14	<p>Choose the true statements about the Preamble of the Constitution:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) The Preamble to the Indian Constitution is based on the 'Objectives Resolution' drafted by Pandit J.L.Nehru 2) 42nd Constitutional Amendment Act of 1976, added three new words namely Sovereign, Socialist and Secular to the Preamble. 3) In Berubari Union case (1960), Supreme Court held that Preamble is part of Indian Constitution. 4) Preamble can be amended under Art. 368 of the Constitution subject to the condition that no amendment is done to the 'basic features'. 	14	<p>ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ (Preamble) ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਕਥਨ ਚੁਣੋ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਪੰਡਿਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ 'ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਕਲਪ' (Objectives Resolutions) 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ। 2) 1976 ਦੇ 42ਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਐਕਟ ਨੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ, ਸਮਾਜਵਾਦ ਅਤੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਨਾਮਕ ਤਿੰਨ ਨਵੇਂ ਸ਼ਬਦ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ। 3) ਬੇਰੂਬਾਰੀ ਯੂਨੀਅਨ ਕੇਸ (1960) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਕਿਹਾ। 4) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 368 ਅਧੀਨ ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਸੋਧੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ (basic features) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

	<p>(a) 1 and 4 only (b) 1 and 2 only (c) 1, 2 and 3 only (d) All of the above</p>		<p>(a) ਸਿਰਫ਼ 1 ਅਤੇ 4 (b) ਸਿਰਫ਼ 1 ਅਤੇ 2 (c) ਸਿਰਫ਼ 1, 2 ਅਤੇ 3 (d) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ</p>
15	<p>Which of the following provisions can be amended by Simple Majority of the Parliament.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Establishment of new States 2. Delimitation of Constituencies 3. Fundamental Rights 4. Distribution of legislative powers between the Union and the States: <p>(a) 1 only (b) 1 and 2 only (c) 2 and 3 only (d) 1, 2 and 4 only</p>	15	<p>ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ਰਤ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀ ਸਧਾਰਨ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ਨਵੇਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 2. ਚੋਣ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾਬੰਦੀ 3. ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ 4. ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ <p>(a) ਸਿਰਫ਼ 1 (b) ਸਿਰਫ਼ 1 ਅਤੇ 2 (c) ਸਿਰਫ਼ 2 ਅਤੇ 3 (d) ਸਿਰਫ਼ 1, 2 ਅਤੇ 4</p>
16	<p>Which of the following statements is false?</p> <ol style="list-style-type: none"> (a) Art 360 empowers the President to proclaim a Financial Emergency. (b) The satisfaction of President in declaring the Financial Emergency is beyond Judicial Review. (c) The Financial Emergency once approved by both the Houses of the Parliament, continues indefinitely till revoked. (d) Revocation of Financial Emergency does not require Parliamentary approval. 	16	<p>ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਗ਼ਲਤ ਹੈ?</p> <ol style="list-style-type: none"> (a) ਧਾਰਾ 360 ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। (b) ਵਿੱਤੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ 'ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ' ਜੂਡੀਸ਼ੀਅਲ ਰਿਵਿਊ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। (c) ਸੰਸਦ ਦੇ ਦੋਨਾਂ ਸਦਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿੱਤੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ, ਰੱਦ ਹੋਣ ਤੱਕ ਅਣਸਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। (d) ਵਿੱਤੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਸਦ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।
17	<p>Which among the following bodies is a Constitutional body?</p> <ol style="list-style-type: none"> (a) The National Human Rights Commission (b) The National Commission for Scheduled Castes (c) The National Commission for Minorities (d) The National Commission for Protection of Child Rights. 	17	<p>ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?</p> <ol style="list-style-type: none"> (a) ਕੌਮੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ (b) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤਾਂ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ (c) ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ (d) ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ
18	<p>Which of the following High Courts has territorial Jurisdiction over Andaman and Nicobar Islands?</p> <ol style="list-style-type: none"> (a) Calcutta (b) Bombay (c) Guwhati (d) Madras 	18	<p>ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਾਈਕੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਡੇਮਾਨ ਅਤੇ ਨਿਕੋਬਾਰ ਟਾਪੂ ਕਿਸ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ?</p> <ol style="list-style-type: none"> (a) ਕਲਕੱਤਾ (b) ਬੰਬਈ (c) ਗੁਹਾਟੀ (d) ਮਦਰਾਸ

19	<p>Which of the following statements is false?</p> <ol style="list-style-type: none"> The office of Speaker Pro Term is a temporary office The President of India administers oath to the Speaker Pro-term The President of India appoints a member of the Lok Sabha as Speaker Pro-term. The Speaker Pro-term administers oath to the new Lok Sabha members. <p>(a) 2 only (b) 2 & 3 only (c) 1 & 4 only (d) None of the above</p>	19	<p>ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਗ਼ਲਤ ਹੈ?</p> <ol style="list-style-type: none"> ਸਪੀਕਰ ਪ੍ਰੋ-ਟਰਮ ਦਾ ਦਫ਼ਤਰ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਦਫ਼ਤਰ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਪ੍ਰੋ-ਟਰਮ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸਹੁੰ ਚੁਕਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸਪੀਕਰ ਪ੍ਰੋ-ਟਰਮ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਪ੍ਰੋ-ਟਰਮ ਨਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁਕਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। <p>(a) ਸਿਰਫ਼ 2 (b) ਸਿਰਫ਼ 2 ਅਤੇ 3 (c) ਸਿਰਫ਼ 1 ਅਤੇ 4 (d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ।</p>																																																																						
20	<p>Arrange the following stages in the enactment of budget in proper order:</p> <ol style="list-style-type: none"> General discussion Appropriation Bill Finance Bill Voting of the demand for grant Presentation to legislature <p>(a) 1, 2, 3, 4, 5 (b) 5, 1, 4, 2, 3 (c) 5, 1, 4, 3, 2 (d) 5, 1, 3, 4, 2</p>	20	<p>ਬਜਟ ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਬਣਨ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੜਾਵਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਵਿਚ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰੋ:</p> <ol style="list-style-type: none"> ਆਮ ਚਰਚਾ ਅਨੁਕੂਲਨ ਬਿੱਲ ਵਿੱਤੀ ਬਿੱਲ ‘ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਮੰਗ’ ਦੀ ਵੋਟਿੰਗ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ <p>(a) 1, 2, 3, 4, 5 (b) 5, 1, 4, 2, 3 (c) 5, 1, 4, 3, 2 (d) 5, 1, 3, 4, 2</p>																																																																						
21	<p>Match the following</p> <table border="0"> <tr> <td>List I</td> <td>List II</td> </tr> <tr> <td>(A) Dinesh Goswami Committee (1990)</td> <td>1. Nexus between crime & Politics</td> </tr> <tr> <td>(B) Vohra Committee (1993)</td> <td>2 State funding of Elections</td> </tr> <tr> <td>(C) Indrajit Gupta Committee (1998)</td> <td>3 Amendments to Criminal Law</td> </tr> <tr> <td>(D) J S Verma Committee (2014)</td> <td>4 Electoral reforms</td> </tr> </table> <table border="0"> <tr> <td></td> <td>A</td> <td>B</td> <td>C</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>(a)</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>3</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>(b)</td> <td>3</td> <td>2</td> <td>4</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>(c)</td> <td>1</td> <td>4</td> <td>3</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>(d)</td> <td>4</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> </tr> </table>	List I	List II	(A) Dinesh Goswami Committee (1990)	1. Nexus between crime & Politics	(B) Vohra Committee (1993)	2 State funding of Elections	(C) Indrajit Gupta Committee (1998)	3 Amendments to Criminal Law	(D) J S Verma Committee (2014)	4 Electoral reforms		A	B	C	D	(a)	2	1	3	4	(b)	3	2	4	1	(c)	1	4	3	2	(d)	4	1	2	3	21	<p>ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਮੇਲ ਕਰੋ:</p> <table border="0"> <tr> <td>ਸੂਚੀ I</td> <td>ਸੂਚੀ II</td> </tr> <tr> <td>A ਦਿਨੇਸ਼ ਗੋਸਵਾਮੀ ਕਮੇਟੀ (1990)</td> <td>1 ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚਲਾ ਰਿਸ਼ਤਾ</td> </tr> <tr> <td>B ਵੋਹਰਾ ਕਮੇਟੀ (1993)</td> <td>2 ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਮਾਲੀ ਵਸੀਲੇ</td> </tr> <tr> <td>C ਇੰਦਰਜੀਤ ਗੁਪਤਾ ਕਮੇਟੀ (1998)</td> <td>3 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਸੋਧ</td> </tr> <tr> <td>D ਜੇ.ਐਸ.ਵਰਮਾ ਕਮੇਟੀ (2014)</td> <td>4 ਚੋਣ ਸੁਧਾਰ</td> </tr> </table> <table border="0"> <tr> <td></td> <td>A</td> <td>B</td> <td>C</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>(a)</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>3</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>(b)</td> <td>3</td> <td>2</td> <td>4</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>(c)</td> <td>1</td> <td>4</td> <td>3</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>(d)</td> <td>4</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> </tr> </table>	ਸੂਚੀ I	ਸੂਚੀ II	A ਦਿਨੇਸ਼ ਗੋਸਵਾਮੀ ਕਮੇਟੀ (1990)	1 ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚਲਾ ਰਿਸ਼ਤਾ	B ਵੋਹਰਾ ਕਮੇਟੀ (1993)	2 ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਮਾਲੀ ਵਸੀਲੇ	C ਇੰਦਰਜੀਤ ਗੁਪਤਾ ਕਮੇਟੀ (1998)	3 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਸੋਧ	D ਜੇ.ਐਸ.ਵਰਮਾ ਕਮੇਟੀ (2014)	4 ਚੋਣ ਸੁਧਾਰ		A	B	C	D	(a)	2	1	3	4	(b)	3	2	4	1	(c)	1	4	3	2	(d)	4	1	2	3
List I	List II																																																																								
(A) Dinesh Goswami Committee (1990)	1. Nexus between crime & Politics																																																																								
(B) Vohra Committee (1993)	2 State funding of Elections																																																																								
(C) Indrajit Gupta Committee (1998)	3 Amendments to Criminal Law																																																																								
(D) J S Verma Committee (2014)	4 Electoral reforms																																																																								
	A	B	C	D																																																																					
(a)	2	1	3	4																																																																					
(b)	3	2	4	1																																																																					
(c)	1	4	3	2																																																																					
(d)	4	1	2	3																																																																					
ਸੂਚੀ I	ਸੂਚੀ II																																																																								
A ਦਿਨੇਸ਼ ਗੋਸਵਾਮੀ ਕਮੇਟੀ (1990)	1 ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚਲਾ ਰਿਸ਼ਤਾ																																																																								
B ਵੋਹਰਾ ਕਮੇਟੀ (1993)	2 ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਮਾਲੀ ਵਸੀਲੇ																																																																								
C ਇੰਦਰਜੀਤ ਗੁਪਤਾ ਕਮੇਟੀ (1998)	3 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਸੋਧ																																																																								
D ਜੇ.ਐਸ.ਵਰਮਾ ਕਮੇਟੀ (2014)	4 ਚੋਣ ਸੁਧਾਰ																																																																								
	A	B	C	D																																																																					
(a)	2	1	3	4																																																																					
(b)	3	2	4	1																																																																					
(c)	1	4	3	2																																																																					
(d)	4	1	2	3																																																																					
22	<p>Which among the following come under the ambit of Representation of the People Act, 1950?</p> <ol style="list-style-type: none"> Registration of Political parties Notification of General Elections Preparation of Electoral rolls 	22	<p>ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ‘ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1950’ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਉਂਦਾ ਹੈ?</p> <ol style="list-style-type: none"> ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਚੋਣ ਰੋਲਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀ 																																																																						

	<p>4. Conduct of Elections</p> <p>(a) 3 only</p> <p>(b) 2 and 4 only</p> <p>(c) 2, 3 and 4 only</p> <p>(d) 1, 2 and 4 only</p>		<p>4. ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ</p> <p>(a) ਸਿਰਫ਼ 3</p> <p>(b) ਸਿਰਫ਼ 2 ਅਤੇ 4</p> <p>(c) ਸਿਰਫ਼ 2, 3 ਅਤੇ 4</p> <p>(d) ਸਿਰਫ਼ 1, 2 ਅਤੇ 4</p>
23	<p>Which of the following committees first suggested the 3-tier system of Panchayati Raj?</p> <p>(a) Ashok Mehta Committee</p> <p>(b) G V K Rao Committee</p> <p>(c) Balwant Rai Mehta Committee</p> <p>(d) Thungon Committee</p>	23	<p>ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਦੀ 3-ਟੀਅਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਾਰੇ ਸੁਝਾ ਦਿੱਤਾ?</p> <p>(a) ਅਸ਼ੋਕ ਮਹਿਤਾ ਕਮੇਟੀ</p> <p>(b) ਜੀ ਵੀ ਕੇ ਰਾਓ ਕਮੇਟੀ</p> <p>(c) ਬਲਵੰਤ ਰਾਏ ਮਹਿਤਾ ਕਮੇਟੀ</p> <p>(d) ਥੰਗਨ ਕਮੇਟੀ</p>
24	<p>If a Panchayat is dissolved, elections are to be held with in</p> <p>(a) 1 month</p> <p>(b) 3 months</p> <p>(c) 6 months</p> <p>(d) 1 year</p>	24	<p>ਕਿਸੇ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਭੰਗ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ, ਚੋਣਾਂ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ?</p> <p>(a) 1 ਮਹੀਨਾ</p> <p>(b) 3 ਮਹੀਨੇ</p> <p>(c) 6 ਮਹੀਨੇ</p> <p>(d) 1 ਸਾਲ</p>
25	<p>Which among the following States has the highest number of Village Panchayats?</p> <p>(a) Andhra Pradesh</p> <p>(b) Uttar Pradesh</p> <p>(c) Madhya Pradesh</p> <p>(d) Rajasthan</p>	25	<p>ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਹਨ?</p> <p>(a) ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼</p> <p>(b) ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼</p> <p>(c) ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼</p> <p>(d) ਰਾਜਸਥਾਨ</p>
26	<p>Which among the following statements are false about 73rd AA of 1992</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. The act provides for the Gram Sabha, a body consisting of all the adults of the village. 2. The act provides that a State having a population not exceeding 20 lakh may not constitute Panchayats at intermediates level 3. All members of Panchayats at 3 levels are to be elected directly. 4. State Elections Commissioner shall not be removed from the office except in the manner and on grounds prescribed for removal of a Judge of State High Court <p>(a) 1 only</p> <p>(b) 2 and 3 only</p> <p>(c) 2 and 4 only</p> <p>(d) All the statements are true</p>	26	<p>ਸੰਨ 1992 ਦੇ 73ਵੇਂ ਸੋਧ ਐਕਟ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਗਲਤ ਹਨ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ਇਸ ਐਕਟ ਵਿਚ ਗਰਾਮ ਸਭਾ, ਜੋ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬਾਲਗਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਹੈ, ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ। 2. ਇਸ ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਹਨਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਵੀਹ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਚਾਹੁਣ ਤਾਂ ਮੱਧਵਰਤੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਨਾ ਕਰਨ। 3. ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਤਿੰਨਾਂ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਣੇ ਜਾਣਗੇ। 4. ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ, ਰਾਜ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਅਤੇ ਆਧਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ, ਉਸ ਦੇ ਅਹੁੱਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। <p>(a) ਸਿਰਫ਼ 1</p> <p>(b) ਸਿਰਫ਼ 2 ਅਤੇ 3</p> <p>(c) ਸਿਰਫ਼ 2 ਅਤੇ 4</p> <p>(d) 1, 2, 3 ਅਤੇ 4 ਸਾਰੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ।</p>

27	<p>The first Municipal Corporation in India was set up at____</p> <p>(a) Madras (b) Bombay (c) Calcutta (d) Hyderabad</p>	27	<p>ਭਾਰਤ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਿਊਂਸੀਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ..... ਵਿਖੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ।</p> <p>(a) ਮਦਰਾਸ (b) ਬੰਬਈ (c) ਕਲਕੱਤਾ (d) ਹੈਦਰਾਬਾਦ</p>																																																																																
28	<p>Match the following:</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="text-align: center;">List I</td> <td style="width: 20px;"></td> <td style="text-align: center;">List II</td> </tr> <tr> <td>A) Local Finance Enquiry Committee</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td>A P Jain</td> </tr> <tr> <td>B) Rural Urban Relationship Committee</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td>P K Wattal</td> </tr> <tr> <td>C) National Commission on Urbanisation</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td>C M Correa</td> </tr> <tr> <td>D) Taxation Enquiry Committee</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td>John Matthai</td> </tr> </table> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">A</td> <td style="text-align: center;">B</td> <td style="text-align: center;">C</td> <td style="text-align: center;">D</td> </tr> <tr> <td>(a)</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">4</td> </tr> <tr> <td>(b)</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">3</td> </tr> <tr> <td>(c)</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> </tr> <tr> <td>(d)</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">1</td> </tr> </table>	List I		List II	A) Local Finance Enquiry Committee	1	A P Jain	B) Rural Urban Relationship Committee	2	P K Wattal	C) National Commission on Urbanisation	3	C M Correa	D) Taxation Enquiry Committee	4	John Matthai		A	B	C	D	(a)	2	1	3	4	(b)	1	2	4	3	(c)	4	3	1	2	(d)	3	4	2	1	28	<p>ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਮੇਲ ਕਰੋ:</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="text-align: center;">ਸੂਚੀ I</td> <td style="width: 20px;"></td> <td style="text-align: center;">ਸੂਚੀ II</td> </tr> <tr> <td>(a) ਸਥਾਨਕ ਵਿੱਤ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td>ਏ.ਪੀ.ਜੈਨ</td> </tr> <tr> <td>(b) ਪੇਂਡੂ-ਸ਼ਹਿਰੀ ਰਿਲੇਸ਼ਨਸ਼ਿਪ ਕਮੇਟੀ</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td>ਪੀ.ਕੇ. ਵੱਟਲ</td> </tr> <tr> <td>(c) ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਣ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td>ਸੀ.ਐਮ. ਕੋਰੀਆ</td> </tr> <tr> <td>(d) ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਕਮੇਟੀ</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td>ਜੋਹਨ ਮਥਾਈ</td> </tr> </table> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">A</td> <td style="text-align: center;">B</td> <td style="text-align: center;">C</td> <td style="text-align: center;">D</td> </tr> <tr> <td>(a)</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">4</td> </tr> <tr> <td>(b)</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">3</td> </tr> <tr> <td>(c)</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> </tr> <tr> <td>(d)</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">1</td> </tr> </table>	ਸੂਚੀ I		ਸੂਚੀ II	(a) ਸਥਾਨਕ ਵਿੱਤ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ	1	ਏ.ਪੀ.ਜੈਨ	(b) ਪੇਂਡੂ-ਸ਼ਹਿਰੀ ਰਿਲੇਸ਼ਨਸ਼ਿਪ ਕਮੇਟੀ	2	ਪੀ.ਕੇ. ਵੱਟਲ	(c) ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਣ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ	3	ਸੀ.ਐਮ. ਕੋਰੀਆ	(d) ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਕਮੇਟੀ	4	ਜੋਹਨ ਮਥਾਈ		A	B	C	D	(a)	2	1	3	4	(b)	1	2	4	3	(c)	4	3	1	2	(d)	3	4	2	1
List I		List II																																																																																	
A) Local Finance Enquiry Committee	1	A P Jain																																																																																	
B) Rural Urban Relationship Committee	2	P K Wattal																																																																																	
C) National Commission on Urbanisation	3	C M Correa																																																																																	
D) Taxation Enquiry Committee	4	John Matthai																																																																																	
	A	B	C	D																																																																															
(a)	2	1	3	4																																																																															
(b)	1	2	4	3																																																																															
(c)	4	3	1	2																																																																															
(d)	3	4	2	1																																																																															
ਸੂਚੀ I		ਸੂਚੀ II																																																																																	
(a) ਸਥਾਨਕ ਵਿੱਤ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ	1	ਏ.ਪੀ.ਜੈਨ																																																																																	
(b) ਪੇਂਡੂ-ਸ਼ਹਿਰੀ ਰਿਲੇਸ਼ਨਸ਼ਿਪ ਕਮੇਟੀ	2	ਪੀ.ਕੇ. ਵੱਟਲ																																																																																	
(c) ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਣ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ	3	ਸੀ.ਐਮ. ਕੋਰੀਆ																																																																																	
(d) ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਕਮੇਟੀ	4	ਜੋਹਨ ਮਥਾਈ																																																																																	
	A	B	C	D																																																																															
(a)	2	1	3	4																																																																															
(b)	1	2	4	3																																																																															
(c)	4	3	1	2																																																																															
(d)	3	4	2	1																																																																															
29	<p>How many functional items of Municipalities are contained in Twelfth Schedule of the Constitution?</p> <p>(a) 29 (b) 18 (c) 19 (d) 27</p>	29	<p>ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 12ਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿਚ ਮਿਊਂਸਪੈਲਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਇਟਮਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ?</p> <p>(a) 29 (b) 18 (c) 19 (d) 27</p>																																																																																
30	<p>Which among the following are true about Central Council of Local Government?</p> <p>(1) The Central Council of Local Government was set up in 1954. (2) The Council is an advisory body (3) The Union Minister of Urban Development is Chairman of the Council.</p> <p>(a) 2 only (b) 3 only (c) 2 and 3 only (d) 1, 2 and 3</p>	30	<p>ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ?</p> <p>1 ਸੰਨ 1954 ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। 2 ਕਾਉਂਸਿਲ ਇੱਕ ਸਲਾਹਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। 3 ਕਾਉਂਸਿਲ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।</p> <p>(a) ਸਿਰਫ਼ 2 (b) ਸਿਰਫ਼ 3 (c) ਸਿਰਫ਼ 2 ਅਤੇ 3 (d) 1, 2 ਅਤੇ 3</p>																																																																																

31	<p>Match the following slum-areas and the Corresponding Countries:</p> <table border="0"> <tr> <td>1. Barracas</td> <td>A Venezuela</td> </tr> <tr> <td>2. Bustee</td> <td>B India</td> </tr> <tr> <td>3. Favela</td> <td>C Brazil</td> </tr> <tr> <td>4. Kampongs</td> <td>D South East Asia</td> </tr> </table> <table border="0"> <tr> <td></td> <td>A</td> <td>B</td> <td>C</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>(a)</td> <td>4</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>(b)</td> <td>4</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>(c)</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>(d)</td> <td>4</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>1</td> </tr> </table>	1. Barracas	A Venezuela	2. Bustee	B India	3. Favela	C Brazil	4. Kampongs	D South East Asia		A	B	C	D	(a)	4	2	1	3	(b)	4	1	2	3	(c)	1	2	3	4	(d)	4	2	3	1	31	<p>ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿਚ ਦਰਸਾਏ ਝੌਂਪੜੀਆਂ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਹੀ ਮੇਲ ਕਰੋ:</p> <table border="0"> <tr> <td>1 ਬਰੱਕਾਸ</td> <td>A ਵੈਂਜੂਏਲਾ</td> </tr> <tr> <td>2 ਬਸਤੀ</td> <td>B ਭਾਰਤ</td> </tr> <tr> <td>3 ਫਵੇਲਾ</td> <td>C ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ</td> </tr> <tr> <td>4 ਕੈਂਪੋਂਗ</td> <td>D ਦੱਖਣੀ ਪੂਰਬੀ ਏਸ਼ੀਆ</td> </tr> </table> <table border="0"> <tr> <td></td> <td>A</td> <td>B</td> <td>C</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>(a)</td> <td>4</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>(b)</td> <td>4</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>(c)</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>(d)</td> <td>4</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>1</td> </tr> </table>	1 ਬਰੱਕਾਸ	A ਵੈਂਜੂਏਲਾ	2 ਬਸਤੀ	B ਭਾਰਤ	3 ਫਵੇਲਾ	C ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ	4 ਕੈਂਪੋਂਗ	D ਦੱਖਣੀ ਪੂਰਬੀ ਏਸ਼ੀਆ		A	B	C	D	(a)	4	2	1	3	(b)	4	1	2	3	(c)	1	2	3	4	(d)	4	2	3	1				
1. Barracas	A Venezuela																																																																								
2. Bustee	B India																																																																								
3. Favela	C Brazil																																																																								
4. Kampongs	D South East Asia																																																																								
	A	B	C	D																																																																					
(a)	4	2	1	3																																																																					
(b)	4	1	2	3																																																																					
(c)	1	2	3	4																																																																					
(d)	4	2	3	1																																																																					
1 ਬਰੱਕਾਸ	A ਵੈਂਜੂਏਲਾ																																																																								
2 ਬਸਤੀ	B ਭਾਰਤ																																																																								
3 ਫਵੇਲਾ	C ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ																																																																								
4 ਕੈਂਪੋਂਗ	D ਦੱਖਣੀ ਪੂਰਬੀ ਏਸ਼ੀਆ																																																																								
	A	B	C	D																																																																					
(a)	4	2	1	3																																																																					
(b)	4	1	2	3																																																																					
(c)	1	2	3	4																																																																					
(d)	4	2	3	1																																																																					
32	<p>Which island groups are separated by Ten degree channel?</p> <p>(a) Pamban and Mannar (b) South Andaman and Little Andaman (c) The Andaman and Nicobar Islands (d) Lakshadweep and Minicoy islands</p>	32	<p>ਕਿਹੜੇ ਟਾਪੂ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਦਸ ਡਿਗਰੀ ਚੈਨਲ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?</p> <p>(a) ਪੰਬਨ ਅਤੇ ਮਨਾਰ (b) ਦੱਖਣੀ ਅੰਡੇਮਾਨ ਅਤੇ ਲਿਟਲ ਅੰਡੇਮਾਨ (c) ਅੰਡੇਮਾਨ ਅਤੇ ਨਿਕੋਬਾਰ ਟਾਪੂ ਸਮੂਹ (d) ਲਕਸ਼ਦੀਪ ਅਤੇ ਮਿਨੀਕੋਇ ਟਾਪੂ ਸਮੂਹ</p>																																																																						
33	<p>Which of the following facility is not provided by Farakka Barrage Project Complex?</p> <p>(a) It has been built on River Hooghly. (b) It has been mainly built with the aim of maintaining the Calcutta Port. (c) The rail cum road bridge built at Farakka establishes direct road and rail link to north east with rest of the country. (d) It facilitates fresh water supply to Calcutta.</p>	33	<p>ਫਰੱਕਾ ਬਰਾਜ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕੰਪਲੈਕਸ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਗ਼ਲਤ ਹੈ?</p> <p>(a) ਇਸ ਨੂੰ ਹੁਗਲੀ ਨਦੀ 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। (b) ਇਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਲਕੱਤਾ ਬੰਦਰਗਾਹ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। (c) ਫਰੱਕਾ 'ਚ ਬਣੇ ਸੜਕ ਅਤੇ ਰੇਲ ਲਿੰਕ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। (d) ਇਹ ਕਲਕੱਤਾ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।</p>																																																																						
34	<p>Match the following:</p> <table border="0"> <tr> <td>List I</td> <td>List II</td> </tr> <tr> <td>(A) Firozabad</td> <td>1 Hand knitted woollen Carpets</td> </tr> <tr> <td>(B) Bhadohi</td> <td>2 Wood Carving industry</td> </tr> <tr> <td>(C) Saharanpur</td> <td>3 Art Metal ware</td> </tr> <tr> <td>(D) Moradabad</td> <td>4 Glass Bangles</td> </tr> </table> <table border="0"> <tr> <td></td> <td>A</td> <td>B</td> <td>C</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>(a)</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>3</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>(b)</td> <td>4</td> <td>3</td> <td>2</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>(c)</td> <td>4</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>(d)</td> <td>3</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>4</td> </tr> </table>	List I	List II	(A) Firozabad	1 Hand knitted woollen Carpets	(B) Bhadohi	2 Wood Carving industry	(C) Saharanpur	3 Art Metal ware	(D) Moradabad	4 Glass Bangles		A	B	C	D	(a)	2	1	3	4	(b)	4	3	2	1	(c)	4	1	2	3	(d)	3	1	2	4	34	<p>ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਮੇਲ ਕਰੋ:</p> <table border="0"> <tr> <td>ਸੂਚੀ I</td> <td>ਸੂਚੀ II</td> </tr> <tr> <td>(A) ਫਿਰੋਜ਼ਾਬਾਦ</td> <td>1 ਹੱਥ-ਬੁਣੇ ਉਨੀ ਗਲੀਚੇ</td> </tr> <tr> <td>(B) ਭਦੋਹੀ</td> <td>2 ਵੱਡ ਕਾਰਵਿੰਗ</td> </tr> <tr> <td>(C) ਸਹਾਰਨਪੁਰ</td> <td>3 ਆਰਟ ਮੈਟਲ ਵੇਅਰ</td> </tr> <tr> <td>(D) ਮੁਰਾਦਾਬਾਦ</td> <td>4 ਕੱਚ ਦੀਆਂ ਚੂੜੀਆਂ</td> </tr> </table> <table border="0"> <tr> <td></td> <td>A</td> <td>B</td> <td>C</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>(a)</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>3</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>(b)</td> <td>4</td> <td>3</td> <td>2</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>(c)</td> <td>4</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>(d)</td> <td>3</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>4</td> </tr> </table>	ਸੂਚੀ I	ਸੂਚੀ II	(A) ਫਿਰੋਜ਼ਾਬਾਦ	1 ਹੱਥ-ਬੁਣੇ ਉਨੀ ਗਲੀਚੇ	(B) ਭਦੋਹੀ	2 ਵੱਡ ਕਾਰਵਿੰਗ	(C) ਸਹਾਰਨਪੁਰ	3 ਆਰਟ ਮੈਟਲ ਵੇਅਰ	(D) ਮੁਰਾਦਾਬਾਦ	4 ਕੱਚ ਦੀਆਂ ਚੂੜੀਆਂ		A	B	C	D	(a)	2	1	3	4	(b)	4	3	2	1	(c)	4	1	2	3	(d)	3	1	2	4
List I	List II																																																																								
(A) Firozabad	1 Hand knitted woollen Carpets																																																																								
(B) Bhadohi	2 Wood Carving industry																																																																								
(C) Saharanpur	3 Art Metal ware																																																																								
(D) Moradabad	4 Glass Bangles																																																																								
	A	B	C	D																																																																					
(a)	2	1	3	4																																																																					
(b)	4	3	2	1																																																																					
(c)	4	1	2	3																																																																					
(d)	3	1	2	4																																																																					
ਸੂਚੀ I	ਸੂਚੀ II																																																																								
(A) ਫਿਰੋਜ਼ਾਬਾਦ	1 ਹੱਥ-ਬੁਣੇ ਉਨੀ ਗਲੀਚੇ																																																																								
(B) ਭਦੋਹੀ	2 ਵੱਡ ਕਾਰਵਿੰਗ																																																																								
(C) ਸਹਾਰਨਪੁਰ	3 ਆਰਟ ਮੈਟਲ ਵੇਅਰ																																																																								
(D) ਮੁਰਾਦਾਬਾਦ	4 ਕੱਚ ਦੀਆਂ ਚੂੜੀਆਂ																																																																								
	A	B	C	D																																																																					
(a)	2	1	3	4																																																																					
(b)	4	3	2	1																																																																					
(c)	4	1	2	3																																																																					
(d)	3	1	2	4																																																																					
35	<p>Match the following:</p> <table border="0"> <tr> <td>A Churu</td> <td>1 Rock Salt</td> </tr> <tr> <td>B Koyali</td> <td>2 Gold</td> </tr> <tr> <td>C Hutti</td> <td>3 Petroleum</td> </tr> <tr> <td>D Katni</td> <td>4 Limestone</td> </tr> </table>	A Churu	1 Rock Salt	B Koyali	2 Gold	C Hutti	3 Petroleum	D Katni	4 Limestone	35	<p>ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਮੇਲ ਕਰੋ:</p> <table border="0"> <tr> <td>A ਚੂਰੂ</td> <td>1 ਰੌਕ ਸਾਲਟ</td> </tr> <tr> <td>B ਕੋਯਾਲੀ</td> <td>2 ਸੋਨਾ</td> </tr> <tr> <td>C ਹੱਟੀ</td> <td>3 ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ</td> </tr> <tr> <td>D ਕਟਨੀ</td> <td>4 ਲਾਈਮਸਟੋਨ</td> </tr> </table>	A ਚੂਰੂ	1 ਰੌਕ ਸਾਲਟ	B ਕੋਯਾਲੀ	2 ਸੋਨਾ	C ਹੱਟੀ	3 ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ	D ਕਟਨੀ	4 ਲਾਈਮਸਟੋਨ																																																						
A Churu	1 Rock Salt																																																																								
B Koyali	2 Gold																																																																								
C Hutti	3 Petroleum																																																																								
D Katni	4 Limestone																																																																								
A ਚੂਰੂ	1 ਰੌਕ ਸਾਲਟ																																																																								
B ਕੋਯਾਲੀ	2 ਸੋਨਾ																																																																								
C ਹੱਟੀ	3 ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ																																																																								
D ਕਟਨੀ	4 ਲਾਈਮਸਟੋਨ																																																																								

	<p style="text-align: center;">A B C D</p> <p>(a) 1 2 3 4 (b) 1 3 2 4 (c) 4 3 2 1 (d) 3 2 4 1</p>		<p style="text-align: center;">A B C D</p> <p>(a) 1 2 3 4 (b) 1 3 2 4 (c) 4 3 2 1 (d) 3 2 4 1</p>																				
36	<p>The Kathiawar region has _____ type of drainage pattern.</p> <p>(a) Trellis (b) Antecedent (c) Consequent (d) Radial</p>	36	<p>ਕਾਠੀਆਵਾੜ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਡ੍ਰੇਨੇਜ ਪੈਟਰਨ ਦੀ.....ਕਿਸਮ ਹੈ।</p> <p>(a) ਟ੍ਰੇਲਿਸ (b) ਐਂਟੀਸੀਡੈਂਟ (ਪੂਰਵਦਰਸ਼ੀ) (c) ਕੌਨਸੀਕੁਐਂਟ (ਪਰਿਣਾਮੀ) (d) ਰੇਡੀਅਲ</p>																				
37	<p>Match the following trees and their Vegetation Zones:</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">List I</th> <th style="text-align: center;">List II</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. Tropical moist deciduous</td> <td>A. Acacia</td> </tr> <tr> <td>2. Tropical dry deciduous</td> <td>B. Sundari</td> </tr> <tr> <td>3. Littoral and Swamp</td> <td>C. Bamboo</td> </tr> <tr> <td>4. Alpine forest</td> <td>D. Juniper</td> </tr> </tbody> </table> <p style="text-align: center;">A B C D</p> <p>(a) 2 4 1 3 (b) 2 3 1 4 (c) 1 4 2 3 (d) 1 3 2 4</p>	List I	List II	1. Tropical moist deciduous	A. Acacia	2. Tropical dry deciduous	B. Sundari	3. Littoral and Swamp	C. Bamboo	4. Alpine forest	D. Juniper	37	<p>ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦਰਖਤਾਂ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਨਸਪਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰੋ:</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">ਸੂਚੀ I</th> <th style="text-align: center;">ਸੂਚੀ II</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1 ਨਮੀ ਵਾਲੀ ਤਪਤਖੰਡੀ ਪੱਤਝੜੀ ਰੁੱਖ</td> <td>A ਅਕਾਸ਼ੀਆ</td> </tr> <tr> <td>2 ਸੁੱਕੇ ਤਪਤਖੰਡੀ ਪੱਤਝੜੀ ਰੁੱਖ</td> <td>B ਸੁੰਦਰੀ</td> </tr> <tr> <td>3 ਸਮੁੰਦਰ ਤੱਟੀਏ ਅਤੇ ਦਲਦਲੀ ਰੁੱਖ</td> <td>C ਬਾਂਸ</td> </tr> <tr> <td>4 ਅਲਪਾਇਨ ਜੰਗਲ</td> <td>D ਯੂਨੀਪਰ</td> </tr> </tbody> </table> <p style="text-align: center;">A B C D</p> <p>(a) 2 4 1 3 (b) 2 3 1 4 (c) 1 4 2 3 (d) 1 3 2 4</p>	ਸੂਚੀ I	ਸੂਚੀ II	1 ਨਮੀ ਵਾਲੀ ਤਪਤਖੰਡੀ ਪੱਤਝੜੀ ਰੁੱਖ	A ਅਕਾਸ਼ੀਆ	2 ਸੁੱਕੇ ਤਪਤਖੰਡੀ ਪੱਤਝੜੀ ਰੁੱਖ	B ਸੁੰਦਰੀ	3 ਸਮੁੰਦਰ ਤੱਟੀਏ ਅਤੇ ਦਲਦਲੀ ਰੁੱਖ	C ਬਾਂਸ	4 ਅਲਪਾਇਨ ਜੰਗਲ	D ਯੂਨੀਪਰ
List I	List II																						
1. Tropical moist deciduous	A. Acacia																						
2. Tropical dry deciduous	B. Sundari																						
3. Littoral and Swamp	C. Bamboo																						
4. Alpine forest	D. Juniper																						
ਸੂਚੀ I	ਸੂਚੀ II																						
1 ਨਮੀ ਵਾਲੀ ਤਪਤਖੰਡੀ ਪੱਤਝੜੀ ਰੁੱਖ	A ਅਕਾਸ਼ੀਆ																						
2 ਸੁੱਕੇ ਤਪਤਖੰਡੀ ਪੱਤਝੜੀ ਰੁੱਖ	B ਸੁੰਦਰੀ																						
3 ਸਮੁੰਦਰ ਤੱਟੀਏ ਅਤੇ ਦਲਦਲੀ ਰੁੱਖ	C ਬਾਂਸ																						
4 ਅਲਪਾਇਨ ਜੰਗਲ	D ਯੂਨੀਪਰ																						
38	<p>At which of the following places the variability of rainfall be highest?</p> <p>(a) Coromandel Coast (b) Malabar Coast (c) Meghalaya (d) Rajasthan</p>	38	<p>ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਵਰਖਾ ਦੀ ਅਸਥਿਰਤਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ?</p> <p>(a) ਕੋਰੋਮੰਡਲ ਕੋਸਟ (b) ਮਾਲਾਬਾਰ ਕੋਸਟ (c) ਮੇਘਾਲਿਆ (d) ਰਾਜਸਥਾਨ</p>																				
39	<p>Which of the following statements about the Mangrove Forest is incorrect?</p> <p>(a) The wood of the Sundari tree is used as fire wood and for construction of boats. (b) The roots of the Sundari tree must be submerged in salt water. (c) The Sundari tree grows in low lying coastal regions. (d) The wood of Sundari tree is ideal for making pulp and paper.</p>	39	<p>ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੈਨਗਰੋਵ ਜੰਗਲਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਗਲਤ ਹੈ?</p> <p>(a) ਸੁੰਦਰੀ ਦਰਖਤ ਦੀ ਲਕੜੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਬਾਲਣ ਅਤੇ ਕਿਸ਼ਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (b) ਸੁੰਦਰੀ ਦਰਖਤ ਦੀਆਂ ਜੜਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਰੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਡੁੱਬੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। (c) ਸੁੰਦਰੀ ਦਰਖਤ, ਹੇਠਲੇ ਤੱਟਵਰਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਗਦੇ ਹਨ। (d) ਸੁੰਦਰੀ ਦੇ ਦਰਖਤ ਦੀ ਲੱਕੜ ਪਲਪ ਅਤੇ ਕਾਗਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਹੈ।</p>																				

40	<p>Arrange the following States in descending order of their Coastal length.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Maharashtra 2 Andhra Pradesh 3 Tamil Nadu 4 Gujarat <p>(a) 4, 3, 2, 1 (b) 4, 2, 3, 1 (c) 3, 4, 1, 2 (d) 2, 4, 3, 1</p>	40	<p>ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤੱਟਵਰਤੀ ਲੰਬਾਈ ਦੇ ਘਟਦੇ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰੋ।</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ (2) ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (3) ਤਾਮਿਲ ਨਾਡੂ (4) ਗੁਜਰਾਤ <p>(a) 4, 3, 2, 1 (b) 4, 2, 3, 1 (c) 3, 4, 1, 2 (d) 2, 4, 3, 1</p>
41	<p>When a cube of ice floating on water in a beaker melts, the level of water in the beaker</p> <p>(a) Rises (b) Falls (c) Remains the same (d) First rises and then falls</p>	41	<p>ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਬੀਕਰ ਵਿਚਲੇ ਪਾਣੀ ਉਪਰ ਤਰ ਰਹੀਂ ਬਰਫ ਦਾ ਟੁਕੜਾ (ਕਿਊਬ) ਪਿਘਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬੀਕਰ ਵਿਚਲੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ</p> <p>(a) ਵੱਧਦਾ ਹੈ। (b) ਘੱਟਦਾ ਹੈ। (c) ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। (d) ਪਹਿਲਾਂ ਵੱਧਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਘੱਟਦਾ ਹੈ।</p>
42	<p>A Rainbow is formed by the _____ of light by water droplets.</p> <p>(a) Dispersion (b) Scattering (c) Total internal reflection (d) Dispersion and total internal reflection</p>	42	<p>ਪਾਣੀ ਦੇ ਤੁਪਕਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ..... ਢੰਗ ਨਾਲ ਗੁਜਰਨ 'ਤੇ ਸਤਰੰਗੀ ਪੀਂਘ ਬਣਦੀ ਹੈ।</p> <p>(a) ਕਿਰਨ-ਪ੍ਰਸਾਰ (b) ਬਿਖਰਾਵ (c) ਕੁੱਲ ਅੰਦਰੂਨੀ ਰਿਫਲੈਕਸ਼ਨ (d) ਕਿਰਨ ਪ੍ਰਸਾਰ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਅੰਦਰੂਨੀ ਰਿਫਲੈਕਸ਼ਨ</p>
43	<p>When a person enters a dark room from bright light, he is not able to see clearly for a little while because the</p> <p>(a) Eye is unable to adjust itself immediately (b) Retina becomes insensitive momentarily (c) Iris is unable to dilate the pupil immediately (d) Distance between the lens and retina takes time to adjust</p>	43	<p>ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਤੇਜ਼ ਰੌਸ਼ਨੀ 'ਚੋਂ ਹਨੇਰੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੁਝ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦੇਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ</p> <p>(a) ਅੱਖ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਅਨੁਕੂਲਣ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। (b) ਰੈਟੀਨਾ ਕੁਝ ਪਲਾਂ ਲਈ ਅਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (c) ਅੱਖ-ਪੁਤਲੀ ਦੀ ਝਿੱਲੀ (Iris), ਅੱਖ ਦੀ ਪੁਤਲੀ(pupil) ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਫੈਲਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। (d) ਲੈਂਜ਼ ਅਤੇ ਰੈਟੀਨਾ ਵਿਚਲਾ ਫ਼ਾਸਲਾ ਅਨੁਕੂਲਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਸਮਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।</p>
44	<p>The speed of sound will be highest in</p> <p>(a) dry air at 0 degree centigrade (b) dry air at 30 degree centigrade (c) humid air at 0 degree centigrade (d) humid air at 30 degree centigrade</p>	44	<p>ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਗਤੀ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸੱਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਕਦੋਂ ਹੋਵੇਗੀ</p> <p>(a) ਜ਼ੀਰੋ ਡਿਗਰੀ ਸੈਂਟੀਗ੍ਰੇਡ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ਕ ਹਵਾ ਵਿਚ (b) ਤੀਹ ਡਿਗਰੀ ਸੈਂਟੀਗ੍ਰੇਡ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ਕ ਹਵਾ ਵਿਚ (c) ਜ਼ੀਰੋ ਡਿਗਰੀ ਸੈਂਟੀਗ੍ਰੇਡ 'ਤੇ ਨਮੀ ਵਾਲੀ ਹਵਾ ਵਿਚ (d) ਤੀਹ ਡਿਗਰੀ ਸੈਂਟੀਗ੍ਰੇਡ 'ਤੇ ਨਮੀ ਵਾਲੀ ਹਵਾ ਵਿਚ</p>
45	<p>Bats can fly in dark because</p> <p>(a) They have a better vision in dark (b) The pupils of their eyes are very big (c) They are guided by ultrasonic waves produced by them (d) Any bird can do so</p>	45	<p>ਚਾਮਚੜ੍ਹਕ ਹਨ੍ਹੇਰੇ ਵਿਚ ਉੱਡ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ</p> <p>(a) ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਹਨ੍ਹੇਰੇ ਵਿਚ ਵਧੀਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। (b) ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਤਲੀਆਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। (c) ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਲਟਰਾਸੋਨਿਕ ਤਰੰਗਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਵਗਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। (d) ਕੋਈ ਵੀ ਪੰਛੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।</p>

46	Radio carbon dating technique is used to estimate the age of (a) rocks (b) fossils (c) soil (d) buildings	46	ਰੇਡੀਓ ਕਾਰਬਨ ਡੇਟਿੰਗ ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? (a) ਚਟਾਨਾਂ (b) ਅਵਸ਼ੇਸ਼ (c) ਮਿੱਟੀ (d) ਇਮਾਰਤਾਂ																																																								
47	Which of the following waves/rays are produced during radioactive nuclear changes? (a) Infrared rays (b) Light waves (c) X rays (d) Gamma rays	47	ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਤਰੰਗਾਂ/ਕਿਰਨਾਂ ਰੇਡੀਓਐਕਟਿਵ ਨਿਊਕਲੀਅਰ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੌਰਾਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ? (a) ਇਨਫਰਾਰੈੱਡ ਕਿਰਨਾਂ (b) ਲਾਈਟ ਵੇਵਸ (c) ਐਕਸ ਕਿਰਨਾਂ (d) ਗਾਮਾ ਕਿਰਨਾਂ																																																								
48	Agar, commonly used as a synthetic growth medium and in bakery, is obtained from (a) algae (b) mosses (c) cycas (d) pine	48	ਏਗਾਰ, ਜਿਹੜਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਵਾਧੇ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਅਤੇ ਬੇਕਰੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨੂੰ .....ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (a) ਐਲਗੀ (b) ਮੌਸਿਸ (c) ਸਾਈਕਾਸ (d) ਪਾਈਨ																																																								
49	A man of AB blood group meets with a serious accident and requires blood transfusion who among the following would donate blood to him? <table border="0"> <thead> <tr> <th>Relation</th> <th>Blood group</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1 Wife</td> <td>A</td> </tr> <tr> <td>2 Son</td> <td>AB</td> </tr> <tr> <td>3 Friend</td> <td>O</td> </tr> <tr> <td>4 Daughter</td> <td>B</td> </tr> </tbody> </table> (a) Only 2 (b) 2 and 4 (c) 1,2 and 4 (d) 1, 2, 3 and 4	Relation	Blood group	1 Wife	A	2 Son	AB	3 Friend	O	4 Daughter	B	49	ਇੱਕ ਏਬੀ ਬਲੱਡ ਗਰੁੱਪ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖੂਨ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਉਸ ਨੂੰ ਖੂਨਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ? <table border="0"> <thead> <tr> <th>ਰਿਸ਼ਤਾ</th> <th>ਬਲੱਡ ਗਰੁੱਪ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1 ਪਤਨੀ</td> <td>ਏ</td> </tr> <tr> <td>2 ਪੁੱਤਰ</td> <td>ਏਬੀ</td> </tr> <tr> <td>3 ਦੋਸਤ</td> <td>ਓ</td> </tr> <tr> <td>4 ਧੀ</td> <td>ਬੀ</td> </tr> </tbody> </table> (a) ਸਿਰਫ਼ 2 (b) 2 ਅਤੇ 4 (c) 1, 2 ਅਤੇ 4 (d) 1,2,3 ਅਤੇ 4	ਰਿਸ਼ਤਾ	ਬਲੱਡ ਗਰੁੱਪ	1 ਪਤਨੀ	ਏ	2 ਪੁੱਤਰ	ਏਬੀ	3 ਦੋਸਤ	ਓ	4 ਧੀ	ਬੀ																																				
Relation	Blood group																																																										
1 Wife	A																																																										
2 Son	AB																																																										
3 Friend	O																																																										
4 Daughter	B																																																										
ਰਿਸ਼ਤਾ	ਬਲੱਡ ਗਰੁੱਪ																																																										
1 ਪਤਨੀ	ਏ																																																										
2 ਪੁੱਤਰ	ਏਬੀ																																																										
3 ਦੋਸਤ	ਓ																																																										
4 ਧੀ	ਬੀ																																																										
50	Match the following <table border="0"> <thead> <tr> <th>List I</th> <th>List II</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>A Bacteria</td> <td>1. Rabies</td> </tr> <tr> <td>B Virus</td> <td>2. Leprosy</td> </tr> <tr> <td>C Protozoa</td> <td>3. Malaria</td> </tr> </tbody> </table> <table border="0"> <thead> <tr> <th></th> <th>A</th> <th>B</th> <th>C</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>(a)</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>(b)</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>(c)</td> <td>1</td> <td>3</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>(d)</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>1</td> </tr> </tbody> </table>	List I	List II	A Bacteria	1. Rabies	B Virus	2. Leprosy	C Protozoa	3. Malaria		A	B	C	(a)	2	1	3	(b)	1	2	3	(c)	1	3	2	(d)	2	3	1	50	ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਮੇਲ ਕਰੋ <table border="0"> <thead> <tr> <th>ਸੂਚੀ I</th> <th>ਸੂਚੀ II</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>A ਬੈਕਟੀਰੀਆ</td> <td>1 ਰੇਬੀਜ਼</td> </tr> <tr> <td>B ਵਾਇਰਸ</td> <td>2 ਕੋਹੜ (Leprosy)</td> </tr> <tr> <td>C ਪ੍ਰੋਟੋਜੋਆ</td> <td>3 ਮਲੇਰੀਆ</td> </tr> </tbody> </table> <table border="0"> <thead> <tr> <th></th> <th>A</th> <th>B</th> <th>C</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>(a)</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>(b)</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>(c)</td> <td>1</td> <td>3</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>(d)</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>1</td> </tr> </tbody> </table>	ਸੂਚੀ I	ਸੂਚੀ II	A ਬੈਕਟੀਰੀਆ	1 ਰੇਬੀਜ਼	B ਵਾਇਰਸ	2 ਕੋਹੜ (Leprosy)	C ਪ੍ਰੋਟੋਜੋਆ	3 ਮਲੇਰੀਆ		A	B	C	(a)	2	1	3	(b)	1	2	3	(c)	1	3	2	(d)	2	3	1
List I	List II																																																										
A Bacteria	1. Rabies																																																										
B Virus	2. Leprosy																																																										
C Protozoa	3. Malaria																																																										
	A	B	C																																																								
(a)	2	1	3																																																								
(b)	1	2	3																																																								
(c)	1	3	2																																																								
(d)	2	3	1																																																								
ਸੂਚੀ I	ਸੂਚੀ II																																																										
A ਬੈਕਟੀਰੀਆ	1 ਰੇਬੀਜ਼																																																										
B ਵਾਇਰਸ	2 ਕੋਹੜ (Leprosy)																																																										
C ਪ੍ਰੋਟੋਜੋਆ	3 ਮਲੇਰੀਆ																																																										
	A	B	C																																																								
(a)	2	1	3																																																								
(b)	1	2	3																																																								
(c)	1	3	2																																																								
(d)	2	3	1																																																								

51	<p>Match the following:</p> <table border="0"> <tr> <td>List I (New Name)</td> <td>List II (Old Name)</td> </tr> <tr> <td>A Sutlej</td> <td>1 Shatudri</td> </tr> <tr> <td>B Chenab</td> <td>2 Askini</td> </tr> <tr> <td>C Beas</td> <td>3 Vipasa</td> </tr> <tr> <td>D Jhelum</td> <td>4 Vitasta</td> </tr> </table> <table border="0"> <tr> <td></td> <td>A</td> <td>B</td> <td>C</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>(a)</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>(b)</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>4</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>(c)</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>3</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>(d)</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>1</td> <td>2</td> </tr> </table>	List I (New Name)	List II (Old Name)	A Sutlej	1 Shatudri	B Chenab	2 Askini	C Beas	3 Vipasa	D Jhelum	4 Vitasta		A	B	C	D	(a)	1	2	3	4	(b)	1	2	4	3	(c)	2	1	3	4	(d)	3	4	1	2	51	<p>ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਦਾ ਮੇਲ ਕਰੋ</p> <table border="0"> <tr> <td>ਸੂਚੀ I (ਨਵਾਂ ਨਾਂ)</td> <td>ਸੂਚੀ II (ਪੁਰਾਣਾ ਨਾਂ)</td> </tr> <tr> <td>A ਸਤਲੁਜ਼</td> <td>1. ਸਤੁਦਰੀ</td> </tr> <tr> <td>B ਚਨਾਬ</td> <td>2. ਅਸਕੀਨੀ</td> </tr> <tr> <td>C ਬਿਆਸ</td> <td>3 ਵਿਪਾਸਾ</td> </tr> <tr> <td>D ਜਿਹਲਮ</td> <td>4 ਵਿਤਸਤਾ</td> </tr> </table> <table border="0"> <tr> <td></td> <td>A</td> <td>B</td> <td>C</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>(a)</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>(b)</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>4</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>(c)</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>3</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>(d)</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>1</td> <td>2</td> </tr> </table>	ਸੂਚੀ I (ਨਵਾਂ ਨਾਂ)	ਸੂਚੀ II (ਪੁਰਾਣਾ ਨਾਂ)	A ਸਤਲੁਜ਼	1. ਸਤੁਦਰੀ	B ਚਨਾਬ	2. ਅਸਕੀਨੀ	C ਬਿਆਸ	3 ਵਿਪਾਸਾ	D ਜਿਹਲਮ	4 ਵਿਤਸਤਾ		A	B	C	D	(a)	1	2	3	4	(b)	1	2	4	3	(c)	2	1	3	4	(d)	3	4	1	2
List I (New Name)	List II (Old Name)																																																																								
A Sutlej	1 Shatudri																																																																								
B Chenab	2 Askini																																																																								
C Beas	3 Vipasa																																																																								
D Jhelum	4 Vitasta																																																																								
	A	B	C	D																																																																					
(a)	1	2	3	4																																																																					
(b)	1	2	4	3																																																																					
(c)	2	1	3	4																																																																					
(d)	3	4	1	2																																																																					
ਸੂਚੀ I (ਨਵਾਂ ਨਾਂ)	ਸੂਚੀ II (ਪੁਰਾਣਾ ਨਾਂ)																																																																								
A ਸਤਲੁਜ਼	1. ਸਤੁਦਰੀ																																																																								
B ਚਨਾਬ	2. ਅਸਕੀਨੀ																																																																								
C ਬਿਆਸ	3 ਵਿਪਾਸਾ																																																																								
D ਜਿਹਲਮ	4 ਵਿਤਸਤਾ																																																																								
	A	B	C	D																																																																					
(a)	1	2	3	4																																																																					
(b)	1	2	4	3																																																																					
(c)	2	1	3	4																																																																					
(d)	3	4	1	2																																																																					
52	<p>Who among the following personalities wrote 'Kagaz te Canvas'?</p> <p>(a) Prof. Mohan Singh (b) Khushwant Singh (c) Shiv Kumar Batalvi (d) Amrita Pritam</p>	52	<p>ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਲੇਖਕ ਨੇ 'ਕਾਗਜ਼ ਤੇ ਕੈਨਵਸ' ਲਿਖੀ ਹੈ?</p> <p>(a) ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ (b) ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਸਿੰਘ (c) ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ (d) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ</p>																																																																						
53	<p>Who among the following personalities is known as 'Baba Bohar of Punjabi Literature'?</p> <p>(a) Gurdial Singh (b) Surjit Patar (c) Khushwant Singh (d) Sant Singh Sekhon</p>	53	<p>ਨਿਮਨ ਲਿਖਤ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਲੇਖਕ 'ਬਾਬਾ ਬੋਹੜ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?</p> <p>(a) ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ (b) ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ (c) ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਸਿੰਘ (d) ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ</p>																																																																						
54	<p>Match the following:</p> <table border="0"> <tr> <td>List I (Places)</td> <td>List II (Fair/Mela)</td> </tr> <tr> <td>A Ludhiana</td> <td>1 Haider Sheikh</td> </tr> <tr> <td>B Malerkotla</td> <td>2 Mir Shah Husain</td> </tr> <tr> <td>C Nakodar</td> <td>3 Jarag Mela</td> </tr> <tr> <td>D Sirhind</td> <td>4 Rauza Sharif</td> </tr> </table> <table border="0"> <tr> <td></td> <td>A</td> <td>B</td> <td>C</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>(a)</td> <td>2</td> <td>4</td> <td>3</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>(b)</td> <td>4</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>(c)</td> <td>1</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>(d)</td> <td>3</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>4</td> </tr> </table>	List I (Places)	List II (Fair/Mela)	A Ludhiana	1 Haider Sheikh	B Malerkotla	2 Mir Shah Husain	C Nakodar	3 Jarag Mela	D Sirhind	4 Rauza Sharif		A	B	C	D	(a)	2	4	3	1	(b)	4	2	1	3	(c)	1	3	4	2	(d)	3	1	2	4	54	<p>ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਮੇਲ ਕਰੋ:</p> <table border="0"> <tr> <td>ਸੂਚੀ I (ਥਾਂ)</td> <td>ਸੂਚੀ II (ਮੇਲਾ)</td> </tr> <tr> <td>A ਲੁਧਿਆਣਾ</td> <td>1 ਹੈਦਰ ਸ਼ੇਖ</td> </tr> <tr> <td>B ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ</td> <td>2 ਮੀਰ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ</td> </tr> <tr> <td>C ਨਕੋਦਰ</td> <td>3 ਜਰਗ ਦਾ ਮੇਲਾ</td> </tr> <tr> <td>D ਸਰਹੰਦ</td> <td>4 ਰੋਜ਼ਾ ਸਰੀਫ਼</td> </tr> </table> <table border="0"> <tr> <td></td> <td>A</td> <td>B</td> <td>C</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>(a)</td> <td>2</td> <td>4</td> <td>3</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>(b)</td> <td>4</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>(c)</td> <td>1</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>(d)</td> <td>3</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>4</td> </tr> </table>	ਸੂਚੀ I (ਥਾਂ)	ਸੂਚੀ II (ਮੇਲਾ)	A ਲੁਧਿਆਣਾ	1 ਹੈਦਰ ਸ਼ੇਖ	B ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ	2 ਮੀਰ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ	C ਨਕੋਦਰ	3 ਜਰਗ ਦਾ ਮੇਲਾ	D ਸਰਹੰਦ	4 ਰੋਜ਼ਾ ਸਰੀਫ਼		A	B	C	D	(a)	2	4	3	1	(b)	4	2	1	3	(c)	1	3	4	2	(d)	3	1	2	4
List I (Places)	List II (Fair/Mela)																																																																								
A Ludhiana	1 Haider Sheikh																																																																								
B Malerkotla	2 Mir Shah Husain																																																																								
C Nakodar	3 Jarag Mela																																																																								
D Sirhind	4 Rauza Sharif																																																																								
	A	B	C	D																																																																					
(a)	2	4	3	1																																																																					
(b)	4	2	1	3																																																																					
(c)	1	3	4	2																																																																					
(d)	3	1	2	4																																																																					
ਸੂਚੀ I (ਥਾਂ)	ਸੂਚੀ II (ਮੇਲਾ)																																																																								
A ਲੁਧਿਆਣਾ	1 ਹੈਦਰ ਸ਼ੇਖ																																																																								
B ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ	2 ਮੀਰ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ																																																																								
C ਨਕੋਦਰ	3 ਜਰਗ ਦਾ ਮੇਲਾ																																																																								
D ਸਰਹੰਦ	4 ਰੋਜ਼ਾ ਸਰੀਫ਼																																																																								
	A	B	C	D																																																																					
(a)	2	4	3	1																																																																					
(b)	4	2	1	3																																																																					
(c)	1	3	4	2																																																																					
(d)	3	1	2	4																																																																					
55	<p>Who among the following Gurus founded the city of Anandpur Sahib?</p> <p>(a) Guru Teg Bahadur Ji (b) Guru Gobind Singh Ji (c) Guru Harkrishan Ji (d) Guru Har Rai Ji</p>	55	<p>ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਗੁਰੂਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਗੁਰੂ ਨੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ?</p> <p>(a) ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ (b) ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ (c) ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ (d) ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਇ ਜੀ</p>																																																																						

56	Under whose command the Sikhs got unified into a single body, Dal Khalsa in 1748? (a) Banda Singh Bahadur (b) Jassa Singh Ahluwalia (c) Hari Singh Nalua (d) Baba Deep Singh	56	ਸੰਨ 1748 ਵਿਚ ਕਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਕਰਕੇ ਦਲ ਖ਼ਾਲਸਾ ਬਣਾਇਆ? (a) ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ (b) ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ (c) ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲੂਆ (d) ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ
57	Find the incorrect statement:- 1 Maharaja Ranjit Singh belonged to the Ramgarhia Misl. 2 Maharaja Ranjit Singh got the Koh-i-Noor back from Shah Shuja. 3 Maharaja Ranjit Singh employed Europeans to train his army on the modern lines. 4 He was known to be a secular Maharaja. He donated gold to Hindu Shrines in Himachal along with the Harmandir Sahib. (a) 1 only (b) 1 and 2 only (c) 1 and 3 only (d) None of the above	57	ਗਲਤ ਕਥਨ ਲੱਭੋ:- 1 ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜੀਆ ਮਿਸਲ ਦੇ ਸਨ। 2 ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੋਹਿਨੂਰ ਸ਼ਾਹ ਸ਼ਹੂਜਾ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਲਿਆ। 3 ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਢੰਗ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਯੂਰਪੀਆਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ। 4 ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੋਨਾ ਦਾਨ ਕੀਤਾ। (a) ਸਿਰਫ਼ 1 (b) ਸਿਰਫ਼ 1 ਅਤੇ 2 (c) ਸਿਰਫ਼ 1 ਅਤੇ 3 (d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ।
58	Who among the following was elected as the first President of Punjab Riyasti Praja Mandal? (a) Master Tara Singh (b) Seva Singh Thikriwala (c) Bhagwan Singh Longowalia (d) Kishan Singh Gargajj	58	ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਿਆਸਤੀ ਪ੍ਰਜਾ ਮੰਡਲ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ? (a) ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ (b) ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਠੀਕਰੀਵਾਲਾ (c) ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲੀਆ (d) ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ
59	In the recent BRICS meeting held in China, the joint declaration has condemned the terror groups including the following major Pakistan based terrorist groups for causing violence in the region: (a) LeT (Lashkar-e-Taiba) and JeM (Jaish-e-Mohammed) (b) Tehrik-i-Taliban Pakistan (TTP) and Lashkar-e-Taiba (LeT) (c) Tehrik-i-Taliban Pakistan (TTP) and Hizbul Mujahideen (HM) (d) Hizbul Mujahideen (HM) and Jaish-e-Mohammed (JeM)	59	ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਚੀਨ ਵਿਚ ਹੋਈ BRICS ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਰੁੱਪਾਂ, ਸਮੇਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਰੁੱਪਾਂ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਹਿੰਸਾ ਫੈਲਾਈ ਦੀ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ: (a) ਲਸ਼ਕਰ-ਏ-ਤਾਇਬਾ ਅਤੇ ਜੈਸ਼-ਏ-ਮੁਹੰਮਦ (b) ਤਹਿਰੀਕ-ਏ-ਤਾਲਿਬਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਲਸ਼ਕਰ-ਏ-ਤਾਇਬਾ (c) ਤਹਿਰੀਕ-ਏ-ਤਾਲਿਬਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਹਿਜ਼ਬੁਲ ਮੁਜਾਹਿਦੀਨ (d) ਹਿਜ਼ਬੁਲ ਮੁਜਾਹਿਦੀਨ ਅਤੇ ਜੈਸ਼-ਏ-ਮੁਹੰਮਦ

60	According to NITI Aayog, which of the following States has the minimum Infant Mortality Rate? (a) Maharashtra (b) Punjab (c) Tamil Nadu (d) Kerala	60	NITI ਆਯੋਗ ਅਨੁਸਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਸੂ ਮੌਤ ਦਰ (IMR) ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ? (a) ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ (b) ਪੰਜਾਬ (c) ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ (d) ਕੇਰਲਾ
61	What was the GDP growth rate of India in the quarter April to June 2017? (a) 5.4% (b) 5.7% (c) 5.9% (d) 6.1%	61	ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਜੂਨ 2017 ਦੀ ਤਿਮਾਹੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦਾ GDP ਵਾਧਾ ਦਰ ਕੀ ਸੀ? (a) 5.4 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (b) 5.7 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (c) 5.9 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (d) 6.1 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ
62	Out of the following personalities who is not a Member of the present Lok Sabha? (a) Sushma Swaraj (b) Gen. V K Singh (c) Arun Jaitley (d) Col.Rajyavardhan Singh Rathore	62	ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਮੌਜੂਦਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ? (a) ਸੁਸ਼ਮਾ ਸਵਰਾਜ (b) ਜਨਰਲ 15ਵੀ.ਕੇ. ਸਿੰਘ (c) ਅਰੁਣ ਜੇਤਲੀ (d) ਕਰਨਲ ਰਾਜਵਰਧਨ ਸਿੰਘ ਰਾਠੌਰ
63	Which all cities of Punjab have been earmarked to be Smart Cities? (a) Amritsar, Jalandhar and Patiala (b) Amritsar, Ludhiana and Mohali (c) Amritsar, Ludhiana and Patiala (d) Amritsar, Jalandhar and Ludhiana	63	ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਰਟ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ? (a) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ (b) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਮੁਹਾਲੀ (c) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ (d) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ
64	Which Country's Chief of Defence Staff recently quit his job saying that the allotment of the budget for defence is inadequate, therefore, he can not guarantee robust defence? (a) Iraq (b) Syria (c) Germany (d) France	64	ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਆਫ਼ ਡਿਫੈਂਸ ਸਟਾਫ਼ ਨੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਾਸਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਜਟ ਘੱਟ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ? (a) ਇਰਾਕ (b) ਸੀਰੀਆ (c) ਜਰਮਨੀ (d) ਫਰਾਂਸ
65	In the ODI Women World Cup 2017, in Semi Finals against Australia, Harmanpreet Kaur scored_____runs. (a) 151 (b) 161 (c) 171 (d) 181	65	ਇੱਕ ਰੋਜ਼ਾ ਮਹਿਲਾ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ 2017 ਦੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਿਰੁੱਧ ਸੈਮੀਫਾਇਨਲ ਵਿੱਚ ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ..... ਰਨ ਬਣਾਏ। (a) 151 (b) 161 (c) 171 (d) 181
66	Which Punjabi Poet has written the poem 'Main Te Nanak'? (a) Amrita Pritam (b) Giani Sant Singh Maskeen (c) Puran Singh (d) Surjit Gag	66	'ਮੈਂ ਤੇ ਨਾਨਕ' ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ? (a) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ (b) ਗਿਆਨੀ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਮਸਕੀਨ (c) ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ (d) ਸੁਰਜੀਤ ਗੱਗ

67	The opposition candidate for 14 th Presidential elections, Meira Kumar secured the highest votes by any runner up candidate in nearly 50 years. Her vote share was: (a) 34.35% (b) 37.35% (c) 38% (d) 42%	67	14ਵੀਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣ ਵਿਚ, ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੀਰਾ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਨਰ ਅੱਪ ਉਮੀਦਵਾਰ ਤੋਂ ਪਿਛਲੇ ਲਗਭਗ 50 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ। ਉਸ ਦਾ ਵੋਟ ਸ਼ੇਅਰ ਸੀ: (a) 34.35 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (b) 37.35 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (c) 38 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (d) 42 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ
68	In the recent World Press Freedom Index for the year 2017, India is ranked at: (a) 57 (b) 113 (c) 133 (d) 136	68	ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ 2017 ਦੇ ਵਰਲਡ ਪ੍ਰੈੱਸ ਫ੍ਰੀਡਮ ਇੰਡੈਕਸ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਸਥਾਨ ਮਿਲਿਆ ਹੈ? (a) 57 (b) 113 (c) 133 (d) 136
69	'Not in my name' protests were triggered by the social media post of which of the following personalities? (a) Gauri Lankesh (b) Saba Dewan (c) Shabana Azmi (d) Aamir Khan	69	ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪੋਸਟ ਨਾਲ 'ਨੋਟ ਇੰਨ ਮਾਈ ਨੇਮ' ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਹੈ? (a) ਗੌਰੀ ਲੰਕੇਸ਼ (b) ਸਬਾ ਦੀਵਾਨ (c) ਸ਼ਬਾਨਾ ਆਜ਼ਮੀ (d) ਆਮਿਰ ਖ਼ਾਨ
70	'Malabar', a naval sea exercise is conducted between which of the following Countries? (a) India, USA and Sri Lanka (b) India, USA and Australia (c) India, USA and Japan (d) India, USA and Bangladesh	70	ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ 'ਮਾਲਾਬਾਰ' ਨਾਮਕ ਸਮੁੰਦਰੀ ਯੁੱਧ ਅਭਿਆਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? (a) ਭਾਰਤ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ (b) ਭਾਰਤ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਅਸਟਰੇਲੀਆ (c) ਭਾਰਤ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਜਾਪਾਨ (d) ਭਾਰਤ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼
71	Dhola Sadiya Bridge recently inaugurated by the Prime Minister Sh. Narendra Modi is built on which of the following rivers? (a) Brahmaputra (b) Lohit (c) Barak (d) Teesta	71	ਢੋਲਾ ਸਾਦੀਆ ਬ੍ਰਿਜ, ਜਿਸ ਦਾ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਦੁਆਰਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਦਰਿਆ 'ਤੇ ਬਣਿਆ ਹੈ? (a) ਬ੍ਰਹਮਪੁੱਤਰ (b) ਲੋਹਿਤ (c) ਬਰਾਕ (d) ਤੀਸਤਾ
72	ISRO's Polar Satellite launch vehicle (PSLV-C37) launched ____ number of co-passenger satellites alongwith 714 Kilo Cartosat-2 Series Satellite in its 39 th flight from SHAR, Sriharikota a) 102 b) 103 c) 104 d) 112	72	ਇਸਰੋ (ISRO) ਦੇ ਪੋਲਰ ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਲਾਂਚ ਵਾਹਨ (PSLV-C37) ਨੇ 714 ਕਿਲੋ ਕਾਰਟੋਸੈਟ-2 ਸੀਰੀਜ਼ ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਦੇ ਨਾਲ ..... ਸਹਿ ਯਾਤਰੀ ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਆਪਣੀ 39ਵੀਂ ਉਡਾਨ ਵਿਚ SHAR ਸ੍ਰੀਹਰਿਕੋਟਾ ਤੋਂ ਲਾਂਚ ਕੀਤੇ? (a) 102 (b) 103 (c) 104 (d) 112

73	The Govt. Of India has fixed the per quintal FRP (Fair and Remunerative Price) of Sugarcane for 2017-18 season at : (a) Rs 230 (b) Rs 235 (c) Rs 250 (d) Rs 255	73	ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੰਨ 2017-18 ਦੇ ਗੰਨੇ ਦੇ ਸੀਜ਼ਨ ਲਈ ਗੰਨੇ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਐਫ਼.ਆਰ.ਪੀ. (ਫੇਅਰ ਐਂਡ ਰੀਮਨਰੇਟਿਵ ਪਰਾਇਸ) ਕਿਹੜਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ? (a) 230 ਰੁਪਏ (b) 235 ਰੁਪਏ (c) 250 ਰੁਪਏ (d) 255 ਰੁਪਏ
74	Kulbhushan Yadav's case at International Court of Justice was argued by which of the following lawyers? (a) Mukul Rohatgi (b) K K Venugopal (c) Harish Salve (d) Ram Jethmalani	74	ਕੁਲਭੁਸ਼ਨ ਯਾਦਵ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਵਿੱਚ ਲੜਿਆ ਗਿਆ? (a) ਮੁਕੁਲ ਰੋਹਾਤਗੀ (b) ਕੇ.ਕੇ. ਵੀਨੂਗੋਪਾਲ (c) ਹਰੀਸ਼ ਸਾਲਵੇ (d) ਰਾਮ ਜੇਠਮਲਾਨੀ
75	During the demonetisation exercise, according to recent RBI figures, how much of the total cash Rs 15.44 lakh crore (Rs 500 and Rs 1000 notes) returned back to the banking system: (a) Rs 15.28 lakh crore (b) Rs 15.35 lakh crore (c) Rs 15.38 lakh crore (d) Rs 15.42 lakh crore	75	ਨੋਟਬੰਦੀ ਦੌਰਾਨ, ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ, 15.44 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ (500 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 1000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਨੋਟ) ਕੁਲ ਨਕਦੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿੰਨੀ ਮੁਦਰਾ ਬੈਂਕਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆਈ: (a) 15.28 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ (b) 15.35 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ (c) 15.38 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ (d) 15.42 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ
76	Who among the following personalities said 'We must not only tolerate other religions but positively embrace them, as truth is the basis of all religions'? (a) Mahatma Gandhi (b) B R Ambedkar (c) Guru Nanak Dev (d) Swami Vivekanand	76	'ਕਿਉਂਕਿ ਸੱਚ ਸੱਭ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਦੂਸਰੇ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸਹਿਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ'। ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਹ ਕਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ? (a) ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ (b) ਬੀ ਆਰ ਅੰਬੇਦਕਰ (c) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ (d) ਸਵਾਮੀ ਵਿਵੇਕਾਨੰਦ
77	Which artillery Gun of Indian Army has come under criticism for use of Chinese components? (a) Dhanush (b) BOFORS (c) AK 47 (d) M-777 Ultralight Howitzer	77	ਚੀਨੀ ਪੁਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤੀ ਸੈਨਾ ਦੀ ਕਿਸ ਆਰਟਿਲਰੀ ਗਨ ਦੀ ਅਲੋਚਨਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ? (a) ਧਨੁਸ਼ (b) ਬੋਫੋਰਸ (c) ਏ ਕੇ 47 (d) ਐਮ 777 ਅਲਟ੍ਰਾ ਲਾਈਟ ਹੋਵਿਟਜ਼ਰ

78	<p>Match the following:</p> <table border="0"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">State</th> <th style="text-align: left;">Governor</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>A. Assam</td> <td>1. Najma A Heptulla</td> </tr> <tr> <td>B. Manipur</td> <td>2. Banwari Lal Purohit</td> </tr> <tr> <td>C. Chattisgarh</td> <td>3. Jagdish Mukhi</td> </tr> <tr> <td>D. Tamil Nadu</td> <td>4. Balram Das Tandon</td> </tr> </tbody> </table> <table border="0"> <thead> <tr> <th></th> <th>A</th> <th>B</th> <th>C</th> <th>D</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>(a)</td> <td>1</td> <td>3</td> <td>2</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>(b)</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>(c)</td> <td>3</td> <td>1</td> <td>4</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>(d)</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>4</td> <td>3</td> </tr> </tbody> </table>	State	Governor	A. Assam	1. Najma A Heptulla	B. Manipur	2. Banwari Lal Purohit	C. Chattisgarh	3. Jagdish Mukhi	D. Tamil Nadu	4. Balram Das Tandon		A	B	C	D	(a)	1	3	2	4	(b)	1	2	3	4	(c)	3	1	4	2	(d)	2	1	4	3	<p>78 ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਮੇਲ ਕਰੋ:</p> <table border="0"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">ਰਾਜ</th> <th style="text-align: left;">ਰਾਜਪਾਲ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>A. ਆਸਾਮ</td> <td>1. ਨਜ਼ਮਾ ਏ ਹੈਪਟੁੱਲਾ</td> </tr> <tr> <td>B. ਮਨੀਪੁਰ</td> <td>2. ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਪੁਰੋਹਿਤ</td> </tr> <tr> <td>C. ਛੱਤੀਸਗੜ</td> <td>3. ਜਗਦੀਸ਼ ਮੁਖੀ</td> </tr> <tr> <td>D. ਤਾਮਿਲ ਨਾਡੂ</td> <td>4. ਬਲਰਾਮ ਦਾਸ ਟੰਡਨ</td> </tr> </tbody> </table> <table border="0"> <thead> <tr> <th></th> <th>A</th> <th>B</th> <th>C</th> <th>D</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>(a)</td> <td>1</td> <td>3</td> <td>2</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>(b)</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>(c)</td> <td>3</td> <td>1</td> <td>4</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>(d)</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>4</td> <td>3</td> </tr> </tbody> </table>	ਰਾਜ	ਰਾਜਪਾਲ	A. ਆਸਾਮ	1. ਨਜ਼ਮਾ ਏ ਹੈਪਟੁੱਲਾ	B. ਮਨੀਪੁਰ	2. ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਪੁਰੋਹਿਤ	C. ਛੱਤੀਸਗੜ	3. ਜਗਦੀਸ਼ ਮੁਖੀ	D. ਤਾਮਿਲ ਨਾਡੂ	4. ਬਲਰਾਮ ਦਾਸ ਟੰਡਨ		A	B	C	D	(a)	1	3	2	4	(b)	1	2	3	4	(c)	3	1	4	2	(d)	2	1	4	3
State	Governor																																																																							
A. Assam	1. Najma A Heptulla																																																																							
B. Manipur	2. Banwari Lal Purohit																																																																							
C. Chattisgarh	3. Jagdish Mukhi																																																																							
D. Tamil Nadu	4. Balram Das Tandon																																																																							
	A	B	C	D																																																																				
(a)	1	3	2	4																																																																				
(b)	1	2	3	4																																																																				
(c)	3	1	4	2																																																																				
(d)	2	1	4	3																																																																				
ਰਾਜ	ਰਾਜਪਾਲ																																																																							
A. ਆਸਾਮ	1. ਨਜ਼ਮਾ ਏ ਹੈਪਟੁੱਲਾ																																																																							
B. ਮਨੀਪੁਰ	2. ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਪੁਰੋਹਿਤ																																																																							
C. ਛੱਤੀਸਗੜ	3. ਜਗਦੀਸ਼ ਮੁਖੀ																																																																							
D. ਤਾਮਿਲ ਨਾਡੂ	4. ਬਲਰਾਮ ਦਾਸ ਟੰਡਨ																																																																							
	A	B	C	D																																																																				
(a)	1	3	2	4																																																																				
(b)	1	2	3	4																																																																				
(c)	3	1	4	2																																																																				
(d)	2	1	4	3																																																																				
79	<p>Donglang (Doklam) is a disputed area between the following countries?</p> <p>(a) India and China (b) China and Nepal (c) India and Nepal-China (d) China and Bhutan</p>	<p>79 ਡੌਂਗਲਾਂਗ (ਡੋਕਲਾਮ) ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਖੇਤਰ ਹੈ?</p> <p>(a) ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਚੀਨ (b) ਚੀਨ ਅਤੇ ਨੇਪਾਲ (c) ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਨੇਪਾਲ-ਚੀਨ (d) ਚੀਨ ਅਤੇ ਭੂਟਾਨ</p>																																																																						
80	<p>In Sirsa Dera Chief Gurmeet Ram Rahim's trial for alleged rape, in which he was convicted, who among the following was Special Public Prosecutor?</p> <p>(a) Jagdeep Singh (b) R K Khajuria (c) Satish Dagar (d) H P S Verma</p>	<p>80 ਸਿਰਸਾ ਡੇਰਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਉੱਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਨੂੰ ਕਿਸ ਖਾਸ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਲੜਿਆ ਗਿਆ?</p> <p>(a) ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ (b) ਆਰ.ਕੇ.ਖਜੂਰੀਆ (c) ਸਤੀਸ਼ ਡਾਗਰ (d) ਐਚ.ਪੀ.ਐਸ.ਵਰਮਾ</p>																																																																						
81	<p>Choose the correct indirect speech of the sentences given in the questions below (Q 81 to Q 82):</p> <p>He said, "I am glad to be here this evening".</p> <p>(a) He said that I am glad to be here this evening. (b) He said that he was glad to be here this evening. (c) He exclaimed that he was glad to here this evening. (d) None of the above</p>	<p>82 He said, "The horse died in the night".</p> <p>(a) He said that the horse died in the night. (b) He said that the horse had died in the night. (c) He exclaimed that the horse died in the night. (d) He exclaimed sadly that the horse had died in the night</p>																																																																						
83	<p>Choose the correct passive voice from the options given below:</p> <p>The mason is building the wall.</p> <p>(a) The wall is built by the mason. (b) The wall is being built by the mason. (c) The mason builds the wall. (d) The wall's building to be done by the mason.</p>	<p>84 Fill in the blanks:</p> <p>When her illness took a turn for the worse, the doctors took _____ to _____ the situation.</p> <p>(a) Steps, ameliorate (b) Modes, improve (c) Approaches, better (d) Measures, enchance</p>																																																																						

85	Choose the correct synonym of the word 'Otiose'. (a) Obese (b) Necessary (c) Unnecessary (d) Automatic	87	Which of the following word is correctly spelt? (a) Harangue (b) Harangu (c) Harangeu (d) Herangue
86	Fill in the blank with an appropriate word given below: If only I _____ taller, I might be better at basketball (a) was (b) could (c) were (d) had been		
<p>Directions (Q. 88 to Q. 90): Read the following passage carefully and answer the questions given below it.</p>			
<p>There is absolutely no point in complaining that over the years, there has been pressure for increased productivity and higher earnings for workers in industry. There are several ways for increasing employee earnings. Employee earnings can be increased by raising the selling price of the firm's products and services, reducing profits or costs of raw materials, or augmenting labour productivity. However, increasing employee earnings by means other than increased labour productivity jeopardizes the firm's competitive strength in the market. Higher prices usually mean fewer customers, reduced profit means less capital investment, and low-cost materials mean poor product quality. But, increasing labour productivity by enhancing skills and motivation creates an almost unlimited resource. The development of economic resources, human as well as nonhuman, is the product of human effort, and the quality of human effort in large part depends on human motivation.</p> <p>Enthusing employees with workaholic spirit through traditional authority and financial incentives has become increasingly difficult as employees become economically secure and their dependency on any one particular organisation decreases. According to expectancy theorists, the motivation to work increases when an employee feels his performance is an instrument for obtaining desired rewards. Nevertheless, in many organisations today employees are entitled to organisational rewards just by being employed. Unions, governmental regulations, and the nature of the job itself in some cases prevent management from relating financial rewards to performance. People may be attracted to join and remain in organisations to receive organisational rewards, but being motivated to join an organisation is not the same as being motivated to exert effort in an organisation. The challenge to management is to find and administer alternative forms of incentives which will induce employees to improve work performance. Such alternative forms of reinforcement will require increased understanding of motivational theories and programmes.</p>			
88	<p>Organisations can derive maximum advantages by</p> <p>(a) providing financial incentives to employees regardless of performance (b) enhancing labour productivity by increasing skills and motivation (c) encouraging employees to expend greater physical energy (d) inducing employees to improve work performance and control their demands</p>		

89	<p>According to the passage, all of the following contribute to an increase in employee earnings, except</p> <p>(a) increasing the selling price of the company's products.</p> <p>(b) reducing profits in favour of employees.</p> <p>(c) enhancing labour productivity.</p> <p>(d) increased capital investment.</p>		<p>ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ 95 ਤੋਂ 96 ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੱਸੋ।</p> <p>ਭੂਗੋਲਿਕ ਹਾਲਤ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰੇਕ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਪੋ-ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਹੈ, ਪਰ ਹਰੇਕ ਬੋਲੀ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਦਾ ਬਦਲਦੀ ਆਈ ਹੈ। ਜੇ ਅੱਜ ਤੋਂ ਵੀਹ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾਂ, ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਸੀ ਤਾਂ ਅੱਜ ਉਹ ਨਾਮ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਦਾਂ ਹੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਜਾਂ ਉਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਰੂਪ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਰਲਾ ਕੇ ਵਾਕ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਲਿਆ ਕੇ, ਬੋਲਣ ਤੇ ਲਿਖਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਵੀ ਸਦਾ ਬਦਲਦਾ ਆਇਆ ਹੈ।</p>
90	<p>Employees feel motivated to work when they</p> <p>(a) experience good working conditions in the organisation.</p> <p>(b) decide to produce goods and services as a result of team work.</p> <p>(c) think of performance as a tool for obtaining rewards.</p> <p>(d) relate rewards to material prosperity.</p>	95	<p>ਲੇਖਕ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਰੋਕਾਰ ਕੀ ਹੈ?</p> <p>(a) ਵਾਕ ਰਚਨਾ</p> <p>(b) ਭਾਸ਼ਾਈ ਪਰਿਵਰਤਨ</p> <p>(c) ਹਰੇਕ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ</p> <p>(d) ਬੋਲਣ ਤੇ ਲਿਖਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ</p>
91	<p>‘ਅਨੁਰਾਗ’ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਅਗੇਤਰ ਕੀ ਹੈ?</p> <p>(a) ਅ</p> <p>(b) ਰਾਗ</p> <p>(c) ਅਨੁਰ</p> <p>(d) ਅਨੁ</p>	96	<p>ਪੈਰ੍ਹੇ ਅਨੁਸਾਰ:</p> <p>(a) ਹਰੇਕ ਭਾਸ਼ਾ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦੀ ਹੈ।</p> <p>(b) ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਬੋਲੀ ਵਧੇਰੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।</p> <p>(c) ਭਾਸ਼ਾਈ ਪਰਿਵਰਤਨ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।</p> <p>(d) ਨਵੀਨ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਨਾਲੋਂ ਭਿੰਨ ਹੈ।</p>
92	<p>‘ਆਈ ਚਲਾਈ ਕਰਨਾ’ ਮੁਹਾਵਰੇ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ।</p> <p>(a) ਕੰਮ ਤੋਂ ਭੱਜਣਾ</p> <p>(b) ਜੋ ਕਮਾਉਣਾ, ਸੋ ਖਰਚ ਦੇਣਾ</p> <p>(c) ਗੱਪਾਂ ਮਾਰਨੀਆਂ</p> <p>(d) ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਕਰਨੀ</p>		<p>ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 97 ਤੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 100 ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੱਸੋ।</p>
93	<p>‘ਗੋਗਲੂਆਂ ਤੋਂ ਮਿੱਟੀ ਝਾੜਨਾ’ ਮੁਹਾਵਰੇ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ।</p> <p>(a) ਬਹੁਤ ਲਗਨ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ।</p> <p>(b) ਚੁਗਲੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ</p> <p>(c) ਕੇਵਲ ਦਿਖਾਵੇ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ</p> <p>(d) ਫਰਜ਼ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣਾ</p>		<p>ਬੁਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੂਫੀ ਕਵੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਜਗਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸ਼ਮਸਤਬਰੇਜ਼ ਤੇ ਜਲਾਲੂ-ਦੀਨ ਰੂਮੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੁਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਦਾ ਜਨਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਕਸੂਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਿੰਡ ਪੰਡੋਕੀ ਵਿੱਚ ਸੋਲਾਂ ਸੌ ਅੱਸੀ ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਆਪ ਸੱਯਦ ਘਰਾਣੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਸ਼ਾਹ ਇਨਾਇਤ ਕਾਦਰੀ ਆਪ ਦੇ ਮੁਰਸ਼ਦ ਸਨ, ਜੋ ਜਾਤ ਦੇ ਅਰਾਈ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਾਰਸੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੇਖਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਬੁਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਫ਼ੀਆਂ, ਬਾਰਾ-ਮਾਹ, ਅਠਵਾਰੇ, ਗੰਢਾਂ, ਸੀਹਰਫ਼ੀਆਂ, ਦੋਹੜੇ ਆਦਿ ਲਿਖੇ। ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਾਫ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਆਪ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਧੇਰੇ ਠੋਠ, ਸਾਦਾ ਤੇ ਲੋਕ-ਪੱਧਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਵਾਂਗ ਆਪ ਨੂੰ ਵੀ ਅਦਵੈਤਵਾਦੀ ਸੂਫੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੁਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਰੱਬ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਸੌਖਾ ਤੇ ਯੋਗ ਸਾਧਨ ਇਸ਼ਕ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਤਾਂ ਆਪ ਨੇ ਇਸ਼ਕ ਨੂੰ ‘ਅੱਲਾ ਦੀ ਜਾਤ’ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਆਪ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਜ਼ਖ, ਜੱਨਤ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਵੀ ਆਮ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੁਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਭਾਰਤੀ ਵੈਸ਼ਨੂੰ ਮੱਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।</p>
94	<p>ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਵਾਕ ਮਿਸ਼ਰਤ ਹੈ?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 ਕੁੜੀ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਥੇ ਸਭ ਕੁਝ ਅਜੀਬ ਸੀ। 2 ਉਹ ਘਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਲੱਗ ਗਿਆ। 3 ਰਵੀ ਸ਼ਹਿਰ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ ਹੀ ਬਿਮਾਰ ਪੈ ਗਿਆ। 4 ਜਗਤੇਜ ਸਾਇਕਲ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। <p>ਸਹੀ ਚੁਣੋ:</p> <p>(a) ਸਿਰਫ਼ 1</p> <p>(b) ਸਿਰਫ਼ 2</p> <p>(c) ਸਿਰਫ਼ 1 ਅਤੇ 3</p> <p>(d) ਸਿਰਫ਼ 1,2 ਅਤੇ 3</p>		

97	ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਦਾ ਪਿੰਡ ਕਿਹੜਾ ਹੈ? (a) ਕਸੂਰ (b) ਪੰਡੋਕੀ (c) ਲਾਹੌਰ (d) ਅਰਾਈ	99	'ਮੁਰਸ਼ਦ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ? (a) ਗੁਰੂ (b) ਚੇਲਾ (c) ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ (d) ਮੁਰੀਦ
98	ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਰੱਬ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਰਾਹ ਚੁੱਸਦਾ ਹੈ? 1. ਇਸ਼ਕ 2. ਦੋਸ਼ਖ 3. ਮੌਤ 4. ਜੰਨਤ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਹੈ- (a) 1 ਅਤੇ 3 (b) 1 ਅਤੇ 2 (c) 3 ਅਤੇ 4 (d) ਸਿਰਫ਼ 1	100	ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਦਾ ਮੁਰਸ਼ਦ ਕਿਸ ਜ਼ਾਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਸੀ? (a) ਸੱਯਦ (b) ਕਾਦਰੀ (c) ਸੂਫ਼ੀ (d) ਅਰਾਈ

*****